

If P&C Insurance AS

2019

Aastaruanne

Aastaaruanne 2019

Äriniimi:	If P&C Insurance AS
Äriregistri kood:	10100168
Aadress:	Lõõtsa 8a, 11415 Tallinn
Telefon:	+372 777 1211
E-post:	info@if.ee
Veebileht:	www.if.ee
Põhitegevusala:	kahjukindlustusteenuste osutamine
Majandusaasta algus:	1. jaanuar 2019
Majandusaasta lõpp:	31. detsember 2019
Juhatuse esimees:	Andris Morozovs
Audiitor:	KPMG Baltics OÜ

Sisukord

Tegevusaruanne	4
Raamatupidamise aastaaruanne	8
Koondkasumiaruanne	8
Finantsseisundi aruanne	9
Omakapitali muutuste aruanne	10
Rahavoogude aruanne	11
Raamatupidamise aastaaruande lisad	12
Lisa 1. Olulised arvestuspõhimõtted ja hindamiselused	12
Lisa 2. Riskid ja riskijuhtimine	23
Lisa 3. Tulu kindlustusmaksetest, netona edasikindlustusest	39
Lisa 4. Tulu investeringutest	39
Lisa 5. Esinenud kahjunõuded, netona edasikindlustusest	40
Lisa 6. Kulud	41
Lisa 7. Nõuded kindlustustegevusest ja ebatõenäoliselt laekuvad nõuded	41
Lisa 8. Viitlaekumised ja ettemakstud kulud	42
Lisa 9. Finantsinvesteeringud	43
Lisa 10. Materiaalne põhivara	47
Lisa 11. Kohustised kindlustustegevusest	48
Lisa 12. Rendikohustised	48
Lisa 13. Viitvõlad ja ettemakstud tulud	49
Lisa 14. Kohustised kindlustuslepingutest ja edasikindlustuse varad	50
Lisa 15. Ettevõtte tulumaks	53
Lisa 16. Investeering tütaretevõttesse	54
Lisa 17. Omakapital	55
Lisa 18. Tehingud seotud osapooltega	56
Allkirjad 2019. aasta majandusaasta aruandele	59
Sõltumatu vandeaudiitori aruanne	60
Kasumi jaotamise ettepanek	64

Tegevusaruanne

Organisatsioon

If P&C Insurance AS (edaspidi „ettevõte“ või „If“) kuulub täielikult Põhjamaade juhtivasse kahjukindlustusgruppi If P&C Insurance Holding Ltd (publ), mille omanik on Helsingi börsil noteeritud Soome ettevõtte Sampo plc. Lisaks on Sampo grupp ka Nordea pangagrupi ja Taani suuruselt teise kahjukindlustusettevõtte Topdanmark suurim aktsionär. Sampo grupp on ka elukindlustusettevõtte Mandatum Life ainuaktsionär.

If on pakkunud kahjukindlustust Baltimaade turul nii era- kui ka äriklientidele alates 1992. aastast. Ifil on Baltimaades ligikaudu 295 000 klienti ning If on Eestis üks juhtivaid kahjukindlustuse. Ifi tooted hõlmavad vara-, vastutus-, sõiduki-, liiklus-, mere-, transpordi- ning õnnetusjuhtumi- ja tervisekindlustust.

Ettevõtte on registreeritud Eestis ning tegutseb filiaalide kaudu ka Lätis ja Leedus. Ettevõtte praegune struktuur võimaldab tõhusat tegevust ja kahjukäsitlust kogu Balti regioonis. Osa äriefunktsioone on kolme riigi peale ühised.

Ettevõtte struktuur

Viie aasta olulised finantsnäitajad

Tuhandetes eurodes	2019	2018	2017	2016	2015
Kogutud kindlustusmaksed, bruto	149 046	162 666	138 750	130 781	133 200
Tulu kindlustusmaksetest, netona edasikindlustusest	145 070	142 859	132 618	130 729	126 545
Esinenud kahjunõuded, netona edasikindlustusest	89 832	88 469	84 406	83 716	75 433
Tegevuskulud ¹	36 917	36 511	34 023	34 041	33 862
Tehniline tulem ²	18 321	17 879	14 190	12 971	17 250
Puhaskasum	19 889	19 103	15 454	13 589	19 926
Kombineeritud suhtarv ³	87,4%	87,5%	89,3%	90,1%	86,4%
Kulu suhtarv ⁴	25,5%	25,6%	25,6%	26,1%	26,8%
Kahju suhtarv ⁵	61,9%	61,9%	63,7%	64,0%	59,6%
Finantsinvesteeringud	318 436	274 731	271 960	244 971	235 574
Investeeringute tootlus ⁶	2,2%	-0,2%	0,8%	1,4%	1,1%
Varad kokku	380 500	344 818	302 911	275 508	265 144
Omakapital	180 959	160 587	147 382	135 528	126 757

Finantsnäitajate valemid:

¹ Tegevuskulud	Kindlustuslepingute sõlmimis- ja administratiivkulud kokku (+) edasikindlustuse komisjonitasu ja muu tulu
² Tehniline tulem	Tulu kindlustusmaksetest, netona edasikindlustusest (-) esinenud kahjunõuded, netona edasikindlustusest (-) tegevuskulud
³ Kombineeritud suhtarv	Kulu suhtarv + kahju suhtarv
⁴ Kulu suhtarv	$\frac{\text{Tegevuskulud}}{\text{Tulu kindlustusmaksetest, netona edasikindlustusest}}$
⁵ Kahju suhtarv	$\frac{\text{Esinenud kahjunõuded, netona edasikindlustusest}}{\text{Tulu kindlustusmaksetest, netona edasikindlustusest}}$
⁶ Investeeringute tootlus	$\frac{\text{Tulu investeeringutest (-) investeeringute kulud (+) muus koondkasumis kajastatud õiglase väärtuse muutus}}{\text{Finantsinvesteeringute kaalutud keskmine maht aruandeperioodil}}$

Majandustegevuse tulemused

Tulemused

Tehniline tulem kasvas 2018. aasta 17,9 miljonilt eurolt 18,3 miljoni euroni ning kombineeritud suhtarv paranes, langedes 87,4%-ni (2018: 87,5%).

Kogutud kindlustusmaksed

Kogutud kindlustusmaksed (bruto) vähenesid 13,7 miljoni euro võrra, 2018. aasta 162,7 miljonilt eurolt 149,0 miljoni euroni.

On oluline märkida, et 2018. aastal kogutud kindlustusmaksed suurenesid täpsemate arvestuspõhimõtete rakendamise tõttu – kui varem kajastati kindlustusmakseid maksekuupäevadel, siis alates 2018. aastast kindlustusperioodi alguses. Muutus ei mõjutanud tulu kindlustusmaksetest ega peamisi suhtarve, kuid suurendas 2018. aasta kogutud kindlustusmaksete näitajat.

Aasta algus oli tagasihoidlik, sest hinnakonkurents oli tugev ja kindlustusmaksete määrad kogu turul langesid, ent aasta lõpuks jõudis müügimaht tagasi 2018. aasta tasemele. Alates 2019. aasta teisest kvartalist hakkas mitme äriiliini klientide arv suurenema tänu atraktiivsemale hinnastamisele ja konkurentsivõimelisele tootevalikule.

Kahjunõuded ja tegevuskulud

Kahjunõuetega seotud kulud, sh kahjukäsitluskulud, suurenesid pisut, tõustes 2018. aasta 88,5 miljonilt eurolt 89,8 miljoni euroni, ent kahju suhtarv jäi 61,9% tasemele (2018: 61,9%). Sellele aitas kaasa kahju suhtarvu hea koondnäitaja kõigis äriiliinides peale vastutuskindlustuse. Head tulemust toetas ka varakindlustuse suurte ja keskmise suurusega kahjunõuete erakordselt madal tase Eestis ning sõiduki- ja liikluskindlustuse keskmise kahjunõude ja kahjunõuete sageduse vähenemine Lätis.

Pidev efektiivsuse kasv ja range kulude kontroll koos protsesside ja kliendisuhtluse digitaliseerimise ja automatiseerimisega aitasid hoida kulu suhtarvu 25,5% tasemel (2018: 25,6%). Tegevuskulud (v.a kahjukäsitluskulud) kasvasid 36,5 miljonilt eurolt 36,9 miljoni euroni. Tegevuskulude tõusu põhjustasid muu hulgas palgakulude kasv ja arendustegevuse suurenemisega kaasnenud IT-kulud.

Investeeringustulemused

Finantsinvesteeringute väärtus 31. detsembri 2019 seisuga oli 318,4 miljonit eurot.

Varahalduse tulem (kõiki turuväärtuste muutuste mõjusid arvesse võttes) kerkis 2018. aasta -0,68 miljonilt

eurolt 6,52 miljoni euronit ning investeeringute tootlus oli +2,2% (2018: -0,2%). Investeeringute tulu netosummast kajastati kasumis 2,33 miljonit eurot (2018: 2,12 miljonit eurot) ja muus koondkasumis 4,18 miljonit eurot (2018. aastal -2,80 miljonit eurot). Investeeringusportfelli varade kaalutud keskmine krediitireiting Standard & Poor'i reitinguskaala alusel oli 31. detsembri 2019 seisuga BBB+ (31. detsember 2018: BBB+).

2019. aastal investeeringute portfellis tehtud muudatuste tulemusel pikenes mõnevõrra fikseeritud tootlusega portfelli kestus: 2018. aasta 2,6 aastalt 2,7 aastani.

Puhaskasum ja maksud

2019. aasta maksujärgne puhaskasum oli 19,9 miljonit eurot (2018: 19,1 miljonit eurot). Aruandeperioodi maksukulud moodustasid 0,77 miljonit eurot (2018: 0,89 miljonit eurot).

Riskijuhtimine

Risk on Ifi äritegevuse ja tegevuskeskkonna oluline ja lahutamatu osa. Kvaliteetne riskijuhtimissüsteem võimaldab juhtida äritegevust efektiivselt ja tagada stabiilsed tulemused.

Riskijuhtimise eesmärk on luua Ifi omanikele väärtust ettevõtte pikaajalise maksevõime tagamise ja ootamatu finantskahju riski minimeerimise kaudu ning anda ettevõtte äriotsuste tegijatele sisend, mis arvestab otsuste mõju riskidele ja kapitalile. See eeldab riskide nõuetekohast tuvastamist ja jälgimist. Riske, riskipositsioone ja riskijuhtimist on kirjeldatud lisas 2.

If koostab ja avalikustab igal aastal põhjaliku solventsuse ja finantsseisundi aruande, mis on avalikkusele kättesaadav ettevõtte veebilehel www.if.ee.

Töötajad

31. detsembri 2019 seisuga oli täiskohaga töötajate arv 554 (31. detsember 2018: 566). Tööjõukulud kasvasid 2019. aastal 1,0 miljoni euro võrra 23,6 miljoni euronit.

Ifi tulemused sõltuvad suuresti sellest, kui edukas on ettevõtte kliendisuhtlus. Seetõttu on klientidele pühendunud, professionaalsed ja pädevad töötajad ettevõtte jaoks äärmiselt olulised.

Kindlustusturgu iseloomustab kiire areng, hoogne digitaliseerimine ja klientide vajaduste pidev muutumine. Ifis peetakse oluliseks, et töötajate oskused ja teadmised oleksid ajakohased ning et need järjekindlalt täienezksid. Arengu- ja õppimisvõimalused suurendavad motivatsiooni ja lojaalsust ning aitavad Ifil leida uusi andekaid töötajaid.

Lisaks pädevuste arendamisele püüab If pakkuda kõigile oma töötajatele tervislikku ja meeldivat töökeskkonda. See ei hõlma üksnes sujuvalt toimivat kontoriruumi, vaid ka sisukaid tööülesandeid, mõistlikku töökoormust, head juhtimist, meeskonnaüritusi ning diskrimineerimise ja ahistamise vältimist.

Ettevõttes regulaarselt korraldatavad töötajate rahulolu-uuringud näitavad, et eelpool mainitud tegurid on tähtsad ning töötajate üldine rahulolu tase on kõrge. Seda kinnitab ka töötajate soovitusindeksi (eNPS) järjepidev paranemine viimastel aastatel.

If mõistab, kui oluline on kaitsta inimõigusi, tõkestada korruptsiooni ja arvestada muude sotsiaalsete ja keskkonnamõjudega. Seetõttu on If kehtestanud muu hulgas järgmised poliitikad ja juhendid: eetikakoodeks, käitumisjuhend, huvide konflikti vältimise poliitika, sobivuse ja nõuetekohasuse hindamise suunised Balti riikides, konkurentsivõimele vastavuse poliitika ja keskkonnakaitse poliitika.

Majandustegevus

If pakub Baltimaades nii era- kui ka äriklientidele täielikku kahjukindlustustoodete valikut. Klientidega suhtlemine toimub peamiselt telefoni- ja internetikanalite kaudu, aga ka müügipunktides. Lisaks kasutab If maaklerite ja partnerite võrgustikku. Müügi- ja klienditeenindustöötajad teenindavad kliente regiooni suuremates linnades asuvates müügi- ja klienditeenindusbüroodes ning Ifi kindlustusportfell on praegu Baltimaade kahjukindlustuse pakkujate seas suuruselt neljas.

Varem läbi viidud kliendiuuringud on näidanud, et kindlustusandjat valides läheb inimestele enim korda sujuv müügi- ja kahjukäsitlusprotsess – seepärast keskendub If toodete ja teenuste, sealhulgas veebikeskonna arendamisele, et pakkuda kergesti mõistetavaid ja lihtsalt ostetavaid kindlustuslahendusi alates lepingu sõlmimisest kuni võimalike kahjunõuete käsitlemiseni.

Ifi klientidele parema teenuse pakkumiseks tõime 2019. aastal turule mitu toodet:

- Eestis täiendasime tootevalikut üksikisiku õnnetusjuhtumikindlustusega – nüüd saab klient isikliku õnnetusjuhtumikindlustuse hõlpsasti veebist osta.
- Pakume nüüd kõigis kolmes Balti riigis mobiilikindlustust.
- Eestis tõime juunis välja rattakindlustuse, mis tagab klientidele laialdase kindlustuskaitse nii Eestis kui ka välismaal.
- Peale soodsa hinnaga autokindlustuse pakume nüüd veebilehe Poliis.ee kaudu ka reisikindlustust.
- Kõigis kolmes Balti riigis kindlustame nüüd ka lemmikloomi.

Ehkki kindlustustegevus juba oma olemuse tõttu muudab ühiskonda turvalisemaks ja stabiilsemaks, püüab If ka muul viisil suurendada inimeste turvalisust ja turvatunnet. Seepärast korraldab If kampaaniat „Otsime sangareid“, mille raames tunnustatakse inimesi, kes on päästnud elu, hoidnud ära kuriteo või õnnetuse või aidanud muul viisil Eesti elu turvalisemaks muuta.

Juba mitu aastat on If teinud jõulukingitusi inimestele, kes teisi aitavad. Eestis oleme tunnustanud vabatahtlikke päästjaid ja abipolitseinikke. Lätis oleme teinud kingitusi inimestele, kes on aidanud otsida kadunud isikuid, ning Leedus oleme toetanud elukutselisi vetelpäästjaid.

Väljavaade

Balti riikide majandusväljavaadet iseloomustab tarbijate püsiv kindlustunne ja majapidamiste hoogne tarbimine. Prognooside kohaselt majanduskasv küll aeglustub, ent kasvutempo jääb siiski suhteliselt jõudsaks.

Viimaste aastate turu konsolideerumise järel näib jätkuvat konkurentsikeskkonna stabiliseerumine, mis peaks lähiaastatel soodustama kindlustussektori finantsdistsipliini paranemist. Lähiajaks prognoosime Ifi kindlustusmaksetele Baltimaades positiivset, turu kasvule vastavat trendi.

Raamatupidamise aastaaruanne

Koondkasumiaruanne

Tuhandetes eurodes	Lisa	2019	2018
TULU KINDLUSTUSMAKSETEST, NETONA EDASIKINDLUSTUSEST			
Tulu kindlustusmaksetest, bruto		147 991	145 783
Edasikindlustuse osa tulus kindlustusmaksetest		-2 921	-2 924
KOKKU	3	145 070	142 859
MUU TULU			
Investeeringute tulu, neto	4	2 334	2 119
Edasikindlustuse komisjonitasu ja muud tulud		276	308
KOKKU		2 610	2 427
TULUD KOKKU		147 680	145 286
ESINENUD KAHJUNÕUDED, NETONA EDASIKINDLUSTUSEST			
Esinenud kahjunõuded, bruto		-89 698	-88 825
Edasikindlustuse osa esinenud kahjunõuetes		-134	356
KOKKU	5	-89 832	-88 469
KULUD			
Kindlustuslepingute sõlmimiskulud		-23 003	-23 298
Administratiivkulud		-14 190	-13 520
KOKKU	6	-37 193	-36 818
KULUD JA KAHJUNÕUDED KOKKU		-127 025	-125 287
MAKSUEELNE KASUM			
TULUMAKS	15	-766	-895
ARUANDEPERIOODI PUHASKASUM		19 889	19 104
MUU KOONDKASUM, MIDA VÕIB TULEVIKUS LIIGITADA KASUMIKS VÕI KAHJUMIKS:			
Müügivalmis finantsvarade väärtuse muutus	4	4 183	-2 799
KOKKU		4 183	-2 799
ARUANDEPERIOODI KOONDKASUM KOKKU		24 072	16 305

Lehekülgedel 12-58 esitatud lisad on raamatupidamise aastaaruande lahutamatu osa.

Finantsseisundi aruanne

Tuhandetes eurodes	Lisa	31.12.2019	31.12.2018
VARAD			
Raha ja raha ekvivalendid		17 968	30 142
Finantsinvesteeringud	9	318 436	274 731
Nõuded kindlustustegevusest	7	30 311	29 649
Viitlaekumised ja ettemakstud kulud	8	4 018	4 021
Edasikindlustuse varad	14	5 114	5 629
Investeering tütaretevõttesse	16	88	88
Materiaalne põhivara ¹	10	4 565	558
KOKKU VARAD		380 500	344 818
KOHUSTISED JA OMAKAPITAL			
Kohustised kindlustustegevusest	11	6 205	6 277
Rendikohustised	12	3 922	-
Viitvõlad ja ettemakstud tulud	13	6 039	5 846
Edasilükkunud tulumaksu kohustis	15	83	42
Kohustised kindlustuslepingutest	14	183 292	172 066
KOHUSTISED KOKKU		199 541	184 231
Aktiivkapital		6 391	6 391
Aažio		3 679	3 679
Kohustuslik reservkapital		2 362	2 362
Õiglase väärtuse reserv		5 088	905
Eelmiste perioodide jaotamata kasum		143 550	128 146
Aruandeperioodi puhaskasum		19 889	19 104
OMAKAPITAL KOKKU	17	180 959	160 587
KOHUSTISED JA OMAKAPITAL KOKKU		380 500	344 818

¹Pärast üleminekut standardile IFRS 16 esitab ettevõtte kasutusõiguse alusel kasutatavaid varasid, mis ei vasta kinnisvarainvesteeringu määratlusele, materiaalse põhivara koosseisus.

Lehekülgedel 12-58 esitatud lisad on raamatupidamise aastaaruande lahutamatu osa.

Omakapitali muutuste aruanne

Tuhandetes eurodes	Aksia- kapital	Aazio	Kohustuslik reserv- kapital	Õiglase väärtuse reserv	Eelmiste perioodide jaotamata kasum	Aruande- perioodi puhas- kasum	Oma- kapital kokku
SEISUGA							
1. JAANUAR 2018	6 391	3 679	2 362	3 704	131 246	-	147 382
Makstud dividendid	-	-	-	-	-3 100	-	-3 100
Muu koondkasum	-	-	-	-2 799	-	-	-2 799
Aruandeperioodi puhaskasum	-	-	-	-	-	19 104	19 104
SEISUGA							
31. DETSEMBER 2018	6 391	3 679	2 362	905	128 146	19 104	160 587
SEISUGA							
1. JAANUAR 2019	6 391	3 679	2 362	905	147 250	-	160 587
Makstud dividendid	-	-	-	-	-3 700	-	-3 700
Muu koondkasum	-	-	-	4 183	-	-	4 183
Aruandeperioodi puhaskasum	-	-	-	-	-	19 889	19 889
SEISUGA							
31. DETSEMBER 2019	6 391	3 679	2 362	5 088	143 550	19 889	180 959

Lehekülgedel 12-58 esitatud lisad on raamatupidamise aastaaruande lahutamatu osa.

Rahavoogude aruanne

Tuhandetes eurodes	Lisa	2019	2018
RAHAVOOD ÄRITEGEVUSEST			
Laekunud kindlustusmaksed	3, 7, 11	148 492	146 876
Tasutud edasikindlustusmaksed	3, 11	-2 944	-2 925
Makstud kahjud, sh kahjukäsitluskulud	5, 6, 7	-79 797	-79 064
Laekunud edasikindlustusest		787	-117
Makstud töötajatele ja teenuste eest		-36 215	-36 216
Investeeringud võlakirjadesse ja muudesse intressikandvatesse väärtpaberitesse	9	-74 271	-74 372
Laekumised võlakirjade ja muude intressikandvate väärtpaberite müügist	9	50 248	46 522
Investeeringud tähtajalistesse hoiustesse	9	-15 000	-
Laekumised tähtajalistest hoiustest	9	-	22 400
Laekunud intressid		2 630	2 705
Makstud intressid		-12	-
Makstud tulumaks	15	-764	-124
RAHAVOOD ÄRITEGEVUSEST KOKKU		-6 846	25 685
RAHAVOOD INVESTEERIMISTEGEVUSEST			
Materiaalse põhivara soetus		-372	-457
Laekumised materiaalse põhivara müügist		2	3
RAHAVOOD INVESTEERIMISTEGEVUSEST KOKKU		-370	-454
RAHAVOOD FINANTSEERIMISTEGEVUSEST			
Makstud dividendid	17	-3 700	-3 100
Rendikohustiste tagasimaksed ²	12	-1 258	-
RAHAVOOD FINANTSEERIMISTEGEVUSEST KOKKU		-4 958	-3 100
RAHAVOOGUDE MUUTUS		-12 174	22 131
RAHA JA RAHA EKVIVALENDID ARUANDEPERIOODI ALGUL		30 142	8 011
RAHA JA RAHA EKVIVALENDID ARUANDEPERIOODI LÕPUL		17 968	30 142

² Ettevõtte on liigitanud

- rendikohustise põhiosa eest tehtud rahamaksed finantseerimistegevuse rahavoogudeks;
 - intressiosa eest tehtud rahamaksed äritegevuse rahavoogudeks kooskõlas ettevõtte valitud meetodiga intressimaksete kajastamiseks ja
 - selliste rendilepingutega seotud maksed, mida pole finantsseisundi aruandes madala väärtuse, lühiajalisuse või üksusepõhise olulisuslääve tõttu kajastatud, äritegevuse rahavoogudeks.
- Ettevõtte ei ole võrdlusandmeid ümber arvestanud.

Lehekülgedel 12-58 esitatud lisad on raamatupidamise aastaaruande lahutamatu osa.

Raamatupidamise aruande lisad

Lisa 1. Olulised arvestuspõhimõtted ja hindamisalused

1. Ettevõtte ja selle tegevus

Kindlustusselts If P&C Insurance AS (registrikood: 10100168), asukohaga Lõõtsa 8a, Tallinn (Eesti Vabariik), koosneb Eesti üksusest ning selle filiaalidest Lätis ja Leedus (edaspidi „ettevõtte“).

If P&C Insurance AS-i põhitegevus on kahjukindlustusteenuste osutamine. Ettevõtte peamisi tegevusvaldkondi kirjeldatakse tegevusaruandes.

Ettevõtte raamatupidamise aruanne 31. detsembril 2019 lõppenud aasta kohta kiideti avaldamiseks heaks juhatuse 21. veebruaril 2020 tehtud otsuse alusel.

2. Koostamise alused

If P&C Insurance AS-i 2019. aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega (IFRS) ning rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite tõlgendamise komitee (IFRIC) välja antud tõlgendustega, mille on vastu võtnud Euroopa Liit. Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud soetusmaksumuse printsiipi kasutades. Erandiks on teatud finantsinvesteeringud, mida kajastatakse õiglasel väärtusel.

Raamatupidamise aastaaruanne on esitatud eurodes ja kõik summad on ümardatud lähima tuhandeni, kui ei ole märgitud teisiti.

Eesti Vabariigi äriseadustiku kohaselt kinnitab juhatuse koostatud ja nõukogu heaks kiidetud majandusaasta aruande, mis sisaldab ka raamatupidamise aastaaruannet, aktsionäride üldkoosolek. Aktsionäridel on õigus jätta juhatuse koostatud ja nõukogu heaks kiidetud majandusaasta aruanne heaks kiitmata ning nõuda uue aruande koostamist.

Kuigi ettevõtte moodustab koos oma tütaretevõtte Support Services AS-iga konsolideerimisgrupi, otsustas ettevõtte vastavalt IFRS 10 paragrahvile 4 mitte koostada konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet ning koostada ainult konsolideerimata raamatupidamise aastaaruande. Ettevõtte on If P&C Insurance Holding Ltd (publ) ainuomanduses olev tütaretevõtte, kelle emaettevõtte koostab EL-i poolt vastu võetud rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditele (IFRS) vastava konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande, mis on avalikult kättesaadav. Emaettevõtte konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on avalikustatud veebilehel www.sampo.com alajaotuses Annual report.

Raamatupidamise aastaaruandes on esitatud andmed Eesti kindlustusettevõtte ning tema Läti ja Leedu filiaalide kohta. Filiaalid on ettevõtte nimel teenuste osutamiseks loodud äriüksused. Filiaalid ei ole iseseisev juriidiline isik ja selle tegevusest tulenevate kohustuste eest vastutab ettevõtte. Filiaalid kasutavad olulises osas samu arvestuspõhimõtteid, mida kasutab ettevõtte. Kõik Eesti majandusüksuse, Läti filiaali ja Leedu filiaali omavahelised saldod ja tehingud ning realiseerimata kasumid ja kahjumid elimineeritakse täies ulatuses.

3. Muudatused arvestuspõhimõtetes ja avalikustamises

Raamatupidamise aastaaruanne koostatakse järjepidevuse ja võrreldavuse põhimõtete alusel, mis tähendab, et ettevõtte kasutab järjepidevalt samu arvestuspõhimõtteid ja esitusviisi. Arvestuspõhimõtteid ja esitusviisi muudetakse üksnes juhul, kui seda nõuavad uued või muudetud rahvusvahelised finantsaruandluse standardid (IFRS) ja nende tõlgendused või kui uus raamatupidamis põhimõte ja/või esitusviis annab objektiivsema ülevaate ettevõtte finantsseisundist, finantstulemustest ja rahavoogudest.

3.1. Uute ja/või muudetud rahvusvaheliste finantsaruandluse standardite (IFRS) ja rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite tõlgendamise komitee (IFRIC) tõlgenduste rakendamine

Standard IFRS 16 „Rendiarvestus“ jõustus 1. jaanuaril 2019 ja ettevõtte rakendab seda alates samast kuupäevast. Standardiga asendati standard IAS 17 „Rendid“ ja tõlgendus IFRIC 4 „Kindlakstegemine, kas kokkulepe hõlmab renti“. Ettevõtte läks standardile IFRS 16 üle muudetud tagasiulatuva mudeli alusel ja võrdlusandmeid ümber ei arvestatud.

Uuele standardile ülemineku järel kajastas ettevõtte rendikohustist varem IAS 17 kohaselt arvestatud rendilepingute järelejäänud rendimaksete nüüdisväärtuses, mida diskonteeriti standardi esmase rakendamise kuupäeval määratletud hinnangulise alternatiivse intressimääraga. Samas summas kajastati finantsseisundi aruandes kasutusõiguse alusel kasutatavat vara.

Ettevõtte hindab olulisust majandusüksuse põhiselt, mis muu hulgas tähendab seda, et ettevõtte kasutab kaht standardis sätestatud erandit. Sellest tulenevalt kajastati esmalt ainult suurte kontoripindade rendilepinguid kooskõlas standardi IFRS 16 nõuetega.

Standardi kasutuselevõtul oli ettevõtte raamatupidamise aruandele piiratud mõju. Uuele standardile üleminekul seisuga 1. jaanuar 2019 suurenes materiaalne põhivara 5 154 tuhande euro võrra ja kohustised suurenesid sama summa võrra. Esmasel kajastamisel rendikohustiste suhtes rakendatud kaalutud keskmine alternatiivne laenuintressimäär oli 0,27%. Veidi paranes ka ettevõtte tehniline tulem, kuna selle arvestamisel võetakse arvesse üksnes kasutusõiguse alusel kasutatava vara kulumit; rendikohustistega seotud intressikulused kajastatakse investeerimistulemis. Enne IFRS 16 rakendamist kajastati rendikulused tehnilises tulemis.

Vt ka materiaalse põhivara ja rendikohustiste arvestuspõhimõtteid käesolevas lisas.

3.2. Uued standardid ja tõlgendused, mis on avaldatud, kuid pole veel jõustunud

Praegusel hinnangul ei avalda uued rahvusvahelised finantsaruandluse standardid, mis on avaldatud, kuid pole veel jõustunud, ja standardid, mida ettevõtte muul põhjusel ei rakenda, esmakordsel rakendamisel ettevõtte raamatupidamise aruandele tõenäoliselt olulist mõju, v.a IFRS 9 „Finantsinstrumendid“ ja IFRS 17 „Kindlustuslepingud“.

IFRS 9 „Finantsinstrumendid“ jõustus 1. jaanuaril 2018. Standardi IFRS 4 „Kindlustuslepingud“ Euroopa Liidus vastu võetud muudatuse kohaselt on rahvusvaheline raamatupidamisstandardite nõukogu IASB otsustanud, et teatud tingimustel võivad kindlustusettevõtted standardi IFRS 9 esmakordse rakendamise edasi lükata, nii et seda ja standardit IFRS 17 „Kindlustuslepingud“ (vt allpool) rakendatakse esmakordselt ühel ajal. Ettevõtte vastab selleks vajalikele tingimustele, sest ei ole varem standardit IFRS 9 rakendanud ja kindlustustegevusega seotud kohustiste raamatupidamisväärtus moodustab enam kui 90% ettevõtte kohustiste raamatupidamisväärtusest. Seetõttu on ettevõtte otsustanud standardi IFRS 9 rakendamise edasi lükata. Sellest tulenevalt eeldab ettevõtte, et üleminek standardilt IAS 39 standardile IFRS 9 ei avalda tema finantsaruandlusele märkimisväärset mõju enne 2022. aastat. Ettevõtte on aga rakendanud finantsinstrumentide puhul ulatuslikumaid avalikustamisnõudeid, mis võimaldavad paremat võrdlust nende ettevõtetega, kes on juba standardit IFRS 9 rakendama hakanud. Täiendav teave selle kohta on esitatud lisas 9 „Finantsinvesteeringud“.

IFRS 9 jätab teatavat valikuruumi ja ettevõtte on seisukohal, et standardil IFRS 9 ja avaldatud, kuid veel jõustumata kindlustuslepinguid käsitleval standardil on märkimisväärne ristmõju, mida tuleb enne finantsvarade liigitamise kohta lõpliku otsuse langetamist hoolikalt hinnata.

IFRS 17 „Kindlustuslepingud“ avaldati 2017. aasta mais ja see pidi algselt jõustuma 1. jaanuaril 2021. Euroopa Liit ei ole standardit veel vastu võtnud. 2019. aasta juunis avaldas IASB standardi muutmise projekti, mis sisaldab ettepanekut, et standard jõustuks aasta hiljem ja et IFRS 9 esmakordne kohustuslik rakendamine lükataks edasi. IFRS 17 asendab standardi IFRS 4 „Kindlustuslepingud“ ning erinevalt varasemast sisaldab uus standard täielikku kindlustuslepingute mõõtmise ja esitamise raamistikku. Esialgse hinnangu kohaselt avaldavad standardis sätestatud mõõtmise põhimõtted ettevõtte kasumile või kahjumile ja finantsseisundi aruandele piiratud mõju, ent esitamise põhimõtted võivad avaldada olulist mõju.

4. Hinnangute, eelduste ja otsuste kasutamine

Raamatupidamise aastaaruande koostamine nõuab hinnangute ja eelduste põhjal otsuste tegemist. Need hinnangud ja eeldused mõjutavad nii aruandekuupäeval kajastatud varade ja kohustiste kui ka aruandeaasta tulude ja kulude suurust. Kuigi hinnangute aluseks on nii juhtkonna parim teadmine kui ka konkreetsed faktid, võivad tegelikud tulemused hinnangutest märkimisväärselt erineda.

Kindlustuslepingutest tulenevate kohustiste hindamine

Hinnanguid kasutatakse nii aruandekuupäeva seisuga toimunud ja teatatud kahjude eraldise moodustamisel kui ka toimunud, kuid teatamata kahjude eraldise arvestamisel. Ajavahemik, mille jooksul kahjunõuete lõplikud kulud tekivad, võib olla pikk. Kõikide äriiliniide puhul sisaldab kahjunõuete eraldis toimunud, kuid teatamata kahjude eraldist. Tulevikus tekkivate kahjunõuete eraldise prognoosimisel võetakse aluseks eelmistel perioodidel tegelikult tekkinud kahjunõuded. Igal aruande kuupäeval hinnatakse eelmistel perioodidel tehtud kahjunõuete eraldiste hinnangud ümber ning tekkinud muutused kajastatakse kasumis või kahjumis. Kindlustuse kahjunõuete eraldisi ei muudeta otseselt vastavalt raha väärtuse kõikumistele ajas.

Täiendav informatsioon kindlustustehniliste eraldiste kohta on avalikustatud lisas 14 „Kohustised kindlustuslepingutest ja edasikindlustuse varad“.

5. Olulised arvestuspõhimõtted

a) Tütarettevõtte kajastamine emaettevõtte konsolideerimata aruannetes

Investeering tütarettevõttesse on kajastatud emaettevõtte konsolideerimata raamatupidamise aruandes soetusmaksumuses, millest on maha arvatud vara väärtuse langusest tulenev allahindlus (kui allahindlusi on tehtud). See tähendab, et investeering võetakse esmalt arvele soetusmaksumuses, milleks on omandamisel makstud tasu õiglane väärtus, ning hiljem korrigeeritakse seda vajadusel investeeringu väärtuse langusest tulenevate allahindlustega.

Vara väärtuse languse test, mille eesmärgiks on hinnata, kas investeeringu kaetav väärtus (õiglane väärtus miinus müügikulutused või kasutusväärtus, sõltuvalt sellest, kumb on kõrgem) on langenud alla selle raamatupidamisväärtuse, tehakse juhul, kui on märke sellest, et vara väärtus võib olla langenud.

b) Välisvaluutas fikseeritud tehingud

Raamatupidamise aastaaruanne esitatakse eurodes, mis on ettevõtte arvestus- ja esitusvaluuta. Välisvaluutatehingud arvestatakse ümber eurodesse Euroopa Keskpanga vahetuskursside alusel.

c) Kindlustuslepingud

Standardi IFRS 4 kohaselt tuleb kindlustuslepingud liigitada kindlustus- ja investeerimislepinguteks, sõltuvalt sellest, kas lepinguga kaasneb märkimisväärne kindlustusriski üleandmine. Kindlustusleping on leping, mille alusel kindlustusandja võtab enda kanda kindlustusvõtja märkimisväärse kindlustusriski kokkuleppega kompenseerida kindlustusvõtjale määratletud ebakindlast tuleviku sündmusest (kindlustusjuhtumist) põhjustatud kahju. Ettevõtte sõlmib klientidega lühiajalisi kindlustuslepinguid, milles on põhiliste riskidena kaetud varaga seotud kahju ja vara hävimine, isiku vastutus või lühiajalised tervisekahjud.

Kõik ettevõtte poolt sõlmitud lepingud liigituvad kindlustuslepinguteks standardi IFRS 4 mõistes.

d) Tulu kajastamine

Kogutud kindlustusmaksed

Kindlustusmakse on tasu, mille kindlustusandja saab kindlustusvõtjalt riski üleandmise eest. Kogutud kindlustusmaksed kajastatakse koondkasumiaruandes alates hetkest, mil kindlustuslepingus fikseeritud kindlustusperiood algab. Ka siis, kui lepingus kokkulepitud kindlustusmakse jaguneb mitmeks osamakseks, kajastatakse kogu kindlustusmakse kindlustusperioodi alguses. Ettemakstud kindlustusmaksed (maksed, mis laekuvad enne kindlustusperioodi algust), ei kajastata kogutud kindlustusmaksetena, vaid kohustistena kindlustusvõtjate ees. Kindlustusmaksetega seotud nõudeid (nõudeid kindlustusvõtjate vastu) kajastatakse samal hetkel, kui kogutud kindlustusmaksed. 2018. aastal hakkas ettevõtte kõigis Balti riikides kajastama kogutud kindlustusmaksed samade põhimõtete kohaselt ja aruandeperioodil ei tuvastatud kindlustusmaksete tulu kajastamisel mingeid olulisi erinevusi.

Tulu kindlustusmaksetest

Tuluna kindlustusmaksetest kajastatakse seda osa kogutud kindlustusmaksetest, mis on seotud aruandeperioodiga. Seda osa kogutud kindlustusmaksetest, mis on seotud aruandeperioodile järgnevate perioodidega, kajastatakse finantsseisundi aruandes ettemakstud kindlustusmaksete eraldises. Ettemakstud kindlustusmaksete eraldises kajastatava summa arvutamiseks jaotatakse kogutud kindlustusmaksed kindlustuslepingus fikseeritud kindlustusperioodile.

Edasikindlustuse komisjonitasu

Edasikindlustuse komisjonitasuna kajastatakse edasikindlustusandjatelt edasikindlustuslepingu alusel saadud komisjonitasu.

Intressi- ja dividenditulu

Intressitulu kajastatakse tekkepõhiselt, lähtudes vara sisemisest intressimäärast. Dividenditulu kajastatakse vastavalt nõudeõiguse tekkimisele.

e) Kulud

Ettevõtte kulud liigitatakse otstarbe alusel järgmiselt:

- Kindlustuslepingute sõlmimiskulud sisaldavad otseseid ja kaudseid kulusid, mis tulenevad kindlustuslepingute sõlmimisest. Kindlustuslepingute sõlmimise otsesed kulud on näiteks komisjonitasud vahendajatele ja kindlustusdokumentide vormistamisega seotud kulud ning kaudsed kulud on näiteks reklaamikulud ning taotluste läbivaatamise ja poliiside väljastamisega seotud administratiivkulud.
- Kahjukäsitluskulud sisaldavad kahjukäsitlusega kaudselt seotud administratiivkulusid. Kahjukäsitluskulud sisaldavad kindlustusandja vastavaid kulusid, sealhulgas kahjukäsitlusega seotud töötajate palkasid, sotsiaalmaksu kulusid ja administratiivkulusid.
- Administratiivkulud sisaldavad kindlustustegevusega seotud kulusid, mis ei ole sõlmimis- või kahjukäsitluskulud.

Kahjukäsitluskulusid kajastatakse koondkasumiaruandes esinenud kahjunõuete koosseisus.

Kindlustuslepingute sõlmimiskulusid on korrigeeritud kapitaliseeritud sõlmimisväljaminekute muutusega netona edasikindlustusest.

f) Raha ja raha ekvivalendid

Raha ja raha ekvivalendid sisaldavad panga arvelduskontodel olevat raha ning üleöödeposiite.

Rahavoogude aruande koostamiseks on kasutatud otsest meetodit.

g) Finantsvarad

Esmase kajastamine ja mõõtmine

Esmasel kajastamisel liigitatakse finantsvarad järgmistesse kategooriatesse:

- finantsvarad, mida kajastatakse õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumi või kahjumi (finantsvarad, mida hoitakse kauplemiseesmärgil või mis liigitati sellesse kategooriasse esmasel arvelevõtmisel);
- laenud ja nõuded (hoiused, nõuded klientide vastu ja muud nõuded);
- lunastamistähtajani hoitavad investeeringud (finantsvarad, mis ei ole tuletisinstrumentid ja millel on kindlad või kindlaksmääratavad maksed ning kindlad lunastamistähtajad, tingimusel, et ettevõtte kavatseb ja on suuteline hoida neid varasid lunastamistähtajani);
- müügivalmis finantsvarad (kõik muud finantsvarad, mis on määratletud müügivalmis varadeks või mida ei ole liigitatud ühtegi teise kategooriasse).

Finantsvarasid kajastatakse algselt õiglasest väärtuses, millele selliste investeeringute puhul, mida ei ole kajastatud õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumi või kahjumi, lisatakse otseselt seotud tehingukulud.

Finantsvarad õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumi või kahjumi olid kauplemiseesmärgil soetatud varad v.a hoiusesertifikaadid, mida kajastati esmasest arvelevõtmisest alates õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumi või kahjumi.

Ettevõttes on tähtajalised hoiused liigitatud laenudeks ja nõueteks.

Aruande- ja võrdlusperioodil ei liigitanud ettevõtte ühtegi finantsvara lunastamistähtajani hoitavaks investeeringuks. Tuletisinstrumente ettevõttel ei olnud.

Finantsvarade ostu või müüki, mille korral tuleb vara üle anda turu eeskirjade või levinud tava alusel kehtestatud aja jooksul (tehing toimub tavapärasel tingimustel), kajastatakse tehingupäeval, st kuupäeval, mil ettevõtte võtab kohustuse vara osta või müüa.

Edasine mõõtmine

Finantsvarade edasine mõõtmine sõltub nende liigitusest ja toimub järgmiselt:

Finantsvarad õiglases väärtuses muutustega läbi kasumi või kahjumi

Finantsvarad õiglases väärtuses muutustega läbi kasumi või kahjumi on varad, mida hoitakse kauplemiseks, ja hoiusesertifikaadid, mis liigitatakse sellesse kategooriasse esmasel arvelevõtmisel. Õiglases väärtuses muutustega läbi kasumi või kahjumi kajastatud investeeringud peavad vastama järgmistele tingimustele:

- varad on osa ettevõtte hallatavast finantsvarast ja nende tootlust hinnatakse õiglase väärtuse alusel kooskõlas dokumenteeritud riskijuhtimis- või investeerimisstrateegiaga.

Selliseid investeeringuid kajastatakse algselt õiglases väärtuses. Algse kajastamise järel hinnatakse need aruandekuupäeval ümber õiglasesse väärtusesse. Õiglase väärtuse muutumisest või vara võõrandamisest tulenevaid kasumeid ja kahjumeid koos kaasnevate intressituludega kajastatakse koondkasumiaruandes real „Investeeringute tulu, neto”.

Ettevõtte hindab oma finantsvarasid õiglases väärtuses muutustega läbi kasumi või kahjumi (kauplemiseks hoitavad) siis, kui nende lähiajal müümise kavatsus on endiselt asjakohane. Kui ettevõtte ei saa nende finantsvaradega kaubelda turu passiivsuse tõttu ja juhtkonna kavatsus müüa need lähitulevikus muutub oluliselt, võib ettevõtte otsustada, et ei liigita uusi finantsvarasid, mida ta on omandanud, kategooriasse „õiglases väärtuses muutustega läbi kasumi või kahjumi”. See ei mõjuta finantsvarasid, mis liigitati kategooriasse „õiglases väärtuses muutustega läbi kasumi või kahjumi” esmasel arvelevõtmisel.

Noteeritud väärtpaberite õiglane väärtus põhineb väärtpaberi pakkumishinnal aruandekuupäeval. Kui finantsinstrumenti turg ei ole aktiivne või instrument ei ole noteeritud, määratakse õiglane väärtus kindlaks üldtunnustatud hindamismeetodite alusel.

Müügivalmis finantsvarad

Sellesse kategooriasse kuuluvad sellised võlakirjad, mida kavatakse hoida määramata aja jooksul ja mida võib müüa likviidsusvajaduste täitmiseks või turutingimuste muutumisele reageerimiseks.

Pärast esmast arvelevõtmist kajastatakse müügivalmis finantsvarasid õiglases väärtuses ja nende realiseerimata kasumeid ja kahjumeid muus koondkasumis ning õiglase väärtuse reservis (omakapitalis). Kui kindlustusandjal on rohkem kui üks investeering samasse väärtpaberisse, kajastatakse investeeringute võõrandamist FIFO-meetodil (eeldatakse, et esimesena soetatud kogus realiseeritakse esimesena).

Müügivalmis investeeringutelt teenitud intressi kajastatakse intressituluna sisemise intressimäära alusel. Kui vara kajastamine lõpetatakse, kajastatakse sellelt kogunenud kasum või kahjum koondkasumiaruandes real „Investeeringute tulu, neto”. Kui vara väärtus loetakse langenuks, kajastatakse sellelt kogunenud kahjum kasumis või kahjumis ning eemaldatakse õiglase väärtuse reservist.

Laenud ja nõuded

Laenud ja nõuded on fikseeritud või kindlaksmääratavate maksetega mittetuletisinstrumentidest finantsvarad, mis ei ole noteeritud aktiivsel turul ja mida ettevõttel ei ole kavas kohe või lähiajal müüa. Laenud ja nõuded kajastatakse algselt soetusmaksumuses, milleks on nende eest makstud tasu õiglase väärtus, sh vara soetamisega otseselt seotud tehingukulud.

Edaspidi kajastatakse laene ja nõudeid nende korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemise intressimäära meetodit. Korrigeeritud soetusmaksumuse arvutamisel võetakse arvesse kõiki soetamisega seotud hinnaalandeid või -lisandeid ning tehinguga otseselt seotud kulusid perioodidel kuni vara lunastamistähtjani.

Intressitulused laenudelt, nõuetelt ja hoiustelt kajastatakse koondkasumiaruandes real „Investeeringute tulu, neto”.

Nõudeid klientide vastu, edasikindlustusega seotud ja muid nõudeid kajastatakse nimiväärtuses nende tekkimisel (teingu kuupäeval) ja esmase kajastamise järel soetusmaksumuses, millest on lahutatud väärtuse langus. Nõudeid hinnatakse individuaalselt.

Finantsvarade kajastamise lõpetamine

Finantsvara (või finantsvara osa või sarnaste finantsvarade grupi osa) kajastamine lõpetatakse, kui

- õigus saada varalt rahavooge on lõppenud;

või

- ettevõtte säilib õigus saada varalt rahavooge, aga ta on võtnud kohustuse maksta saadud rahavood täies mahus ja olulise viivitusega kolmandale isikule vahenduskokkuleppe alusel ning kui:

- ettevõtte on andnud üle sisuliselt kõik varaga omandiga seotud riskid ja hüved

või

- ettevõtte ei ole üle andnud ega tal ei säili sisuliselt kõiki vara omandiga seotud riske ja hüvesid, kuid ta on andnud üle kontrolli vara üle.

Kui ettevõtte ei ole sisuliselt kõiki üleantud vara omandiga seotud riske ja hüvesid üle andnud ega säilitanud ning tal säilib kontroll vara üle, kajastatakse üleantud vara ulatuses, milles ettevõtte on varaga jätkuvalt seotud.

Kui jätkuv seotus tuleneb üleantud vara garanteerimisest, kajastatakse seda kas üleantud vara algses raamatupidamisväärtuses või maksimaalse tasu summas, mille ettevõtte võib olla kohustatud tagasi maksuma, sõltuvalt sellest, kumb on madalam.

Sellisel juhul kajastab ettevõtte ka kaasnevat kohustist. Üleantud vara ja kaasneva kohustise kajastamisel võetakse arvesse ettevõttele jäänud õigusi ja kohustusi.

Finantsvarade väärtuse langus

Ettevõtte hindab iga aruandeperioodi lõpus, kas on objektiivseid tõendeid selle kohta, et finantsvara, välja arvatud finantsvara, mida kajastatakse õiglases väärtuses muutustega läbi kasumi või kahjumi, väärtus võib olla langenud. Finantsvara väärtus on langenud ja väärtuse langusest on tekkinud kahjum, kui väärtuse languse kohta on objektiivseid tõendeid ühe või mitme kahjumi põhjustava sündmuse tagajärjel, mis leidsid aset pärast vara esmast kajastamist, ning kui sellise sündmuse mõju finantsvara hinnanguliste tulevaste rahavoogudele on võimalik usaldusväärselt hinnata.

Väärtuse languse kohta esineb objektiivseid tõendeid näiteks siis, kui emitent või võlgnik on olulistes finantsraskustes, mis viivad maksejõuetuseni ning hinnanguni, et emitent või võlgnik ei ole ilmselt võimeline täitma oma kohustusi ettevõtte ees.

Kui leidub objektiivseid tõendeid korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finantsvara väärtuse languse kohta, mõõdetakse kahjumit vara raamatupidamisväärtuse ja algse sisemise intressimääraga diskonteeritud hinnanguliste tulevaste rahavoogude nüüdisväärtuse vahelise erinevusena. Erinevust kajastatakse kasumis või kahjumis väärtuse langusest tuleneva kahjumina. Väärtuse langust hinnatakse iga vara puhul eraldi.

Äritegevusega seotud finantsvarade väärtuse langus kajastatakse koondkasumiaruandes real „Administratiivkulude” ja investeerimistegevusega seotud finantsvarade väärtuse langust rea „Investeeringute tulu, neto” vähendusena.

Kui väärtuse langusest tuleneva kahjumi summa järgmisel perioodi väheneb ja vähenemist on võimalik objektiivselt seostada pärast väärtuse languse kajastamist toimunud sündmusega (näiteks siis, kui maksevõlgnevused tasutakse), siis tühistatakse kasumis või kahjumis eelnevalt kajastatud väärtuse langusest tulenenud kahjum.

Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finantsvarad

Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finantsvarade puhul hindab ettevõtte esmalt, kas esineb objektiivseid tõendeid väärtuse languse kohta; eraldiseisvalt olulisi finantsvarasid hinnatakse individuaalselt ja finantsvarasid, mis ei ole eraldiseisvalt olulised, hinnatakse koos. Kui ettevõtte otsustab, et individuaalselt hinnatud finantsvara väärtuse languse kohta ei ole objektiivseid tõendeid, lisab ettevõtte selle vara sarnaste krediidiriski tunnustega finantsvarade gruppi ja hindab nende väärtuse langust grupipõhiselt. Varasid, mille väärtuse langust hinnatakse individuaalselt ning mille kohta kajastatakse väärtuse langusest tulenev kahjum või jätkatakse väärtuse langusest tuleneva kahjumi kajastamist, ei lisata varagrupidesse, mille võimalikku väärtuse langust hinnatakse grupipõhiselt.

Müügivalmis finantsinvesteeringud

Müügivalmis finantsinvesteeringute puhul hindab ettevõtte igal aruandekuupäeval, kas leidub objektiivseid tõendeid selle kohta, et investeeringu või investeeringute grupi väärtus on langenud.

Võlainstrumentide puhul, mis on liigitatud müügivalmiks, hinnatakse väärtuse langust samade kriteeriumide alusel nagu korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finantsvarade puhul. Väärtuse langusest tuleneva kahjumina kajastatakse aga kumulatiivne kahjum, milleks on erinevus finantsinvesteeringu korrigeeritud soetusmaksumuse ja antud hetke õiglase väärtuse vahel, millest on maha arvatud sama investeeringu eelnevalt kasumis või kahjumis kajastatud väärtuse langusest tulenenud kahjum.

Tulevaste perioodide intressitulu arvestatakse vara vähendatud raamatupidamisväärtuselt sama intressimäära alusel, mida kasutati tulevaste rahavoogude diskonteerimiseks väärtuse langusest tuleneva kahjumi mõõtmisel. Intressitulu kajastatakse finantstulu osana. Kui võlainstrumendi õiglane väärtus järgmisel aastal suureneb ja seda suurenemist saab objektiivselt seostada sündmusega, mis toimus pärast seda, kui väärtuse langusest tulenev kahjum kajastati, siis tühistatakse väärtuse langusest tulenev kahjum kasumi või kahjumi kaudu.

h) Materiaalne põhivara

Materiaalse põhivarana kajastatakse varasid, mille kasulik tööiga on üle ühe aasta. Materiaalne põhivara võetakse arvele selle soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast (sh tollimaks ja muud mittetagastatavad maksud) ja otseselt soetamisega seotud kulutustest, mis on vajalikud vara viimiseks selle tööseisundisse ja asukohta.

Pärast arvelevõtmist kajastatakse materiaalet põhivara soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud vara väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Põhivara hinnatakse alla selle kaetavale väärtusele (kõrgemale kahest: kas õiglane väärtus miinus müügikulutused või kasutusväärtus), kui see on madalam vara raamatupidamisväärtusest. Vara väärtuse test hindamaks, kas vara kaetav väärtus on langenud alla selle raamatupidamisväärtuse, tehakse siis, kui on märke sellest, et vara väärtus võib olla langenud. Allahindlus kajastatakse perioodikuluna koondkasumiaruandes ridadel „Kindlustuslepingute sõlmimiskulud“, „Kahjukäsitluskulud“ ja „Administratiivkulud“ sõltuvalt nende otstarbest.

Igal aruandekuupäeval hinnatakse, kas leidub märke, mis viitavad sellele, et varem kajastatud allahindlus ei ole enam põhjendatud. Juhul, kui selliseid märke on, leitakse vara kaetav väärtus ning vajadusel tühistatakse varem kajastatud allahindlus. Allahindluse tühistamine kajastatakse selle perioodi kulu vähendusena, mil tühistamine aset leidis.

Amortisatsiooni arvestamist alustatakse hetkest, mil vara on kasutatav vastavalt juhtkonna plaanitud eesmärgile ning lõpetatakse, kui vara liigitatakse müügivalmis põhivaraks või eemaldatakse kasutusest. Kui täielikult amortiseerunud vara on veel kasutuses, kajastatakse finantsseisundi aruandes nii soetusmaksumust kui ka akumulieeritud kulumit seni, kuni vara on kasutusest lõplikult eemaldatud.

Materiaalse põhivara objektide amortiseeritav osa (s.o soetusmaksumuse ja lõppväärtuse vahe) amortiseeritakse kulusse objekti kasuliku eluea jooksul. Erandina ei amortiseerita maad ja kunstiteoseid. Amortisatsiooni arvestatakse lineaarsel meetodil, lähtudes vara kasulikust elueast, järgmiselt:

- ehitised	50 aastat,
- arvutitehnika	3 aastat,
- transpordivahendid	5 aastat,
- masinad ja seadmed	5-6 aastat,
- kontorimööbel ja -inventar	5-6 aastat.

Juhul, kui materiaalse põhivara objekt koosneb üksteisest eristatavatest komponentidest, millel on erinevad kasulikud eluead, võetakse need komponendid raamatupidamises arvele eraldi varana ning neile määratakse eraldi amortisatsiooninormid vastavalt nende kasulikule elueale.

Ettevõtte rakendab alates 1. jaanuarist 2019 uut standardit IFRS 16 „Rendiarvestus“. Sellest tulenevalt kajastab ettevõtte kasutusõiguse alusel kasutatavat vara standardi rakendusalasle kuuluvate oluliste rendilepingute puhul. Ettevõtte hindab olulisust majandusüksuse põhisel, mis muu hulgas tähendab seda, et ettevõtte kasutab kaht standardis sätestatud erandit. Soetusmaksumus vastab summale, mis on võrdne rendikohustistega, mida on diskonteeritud alternatiivse laenuintressimääraga.

Kasutusõiguse alusel kasutatava vara amortisatsiooni arvestatakse lineaarsel meetodil rendiperioodi algusest kuni vara kasuliku eluea lõpuni, milleks on eeldatava rendiperioodi lõpp. Kasutusõiguse alusel kasutatava vara raamatupidamisväärtust korrigeeritakse rendikohustise teatavate ümberhindlustega.

Kui aruandekuupäeval on märke sellest, et ettevõtte poolt kasutusõiguse alusel kasutatava vara raamatupidamisväärtus võib olla kõrgem kui selle kaetav väärtus, siis hinnatakse vara kaetavat väärtust. Kaetav väärtus on kas vara neto realiseerimisväärtus või kasutusväärtus, sõltuvalt sellest, kumb on kõrgem. Kui määratud kaetav väärtus on madalam kui raamatupidamisväärtus, siis vähendatakse vara raamatupidamisväärtust selle kaetava väärtuseni. Kui kaetav väärtus hiljem tõuseb, võib varem kajastatud allahindluse tühistada.

Võrdlusandmed on esitatud standardi IAS 17 alusel, mis asendati standardiga IFRS 16. Selle kohaselt kajastasid rentnikud rendilepinguid kas kasutus- või kapitalirendina. Ettevõtte oli ainult kasutusrendi lepinguid. Kasutusrendilepinguid finantsseisundi aruandes ei kajastatud ja rendimakseid kajastati koondkasumiaruandes rendiperioodi jooksul lineaarselt kuluna.

i) Finantskohustised

Finantskohustised võetakse arvele nende soetusmaksumuses, milleks on finantskohustise eest makstud tasu õiglane väärtus. Edaspidi kajastatakse finantskohustisi nende korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemise intressimäära meetodit. Tehingukulud võetakse arvesse sisemise intressimäära arvutamisel ning need kantakse kuludesse finantskohustise tähtaja jooksul. Finantskohustistega kaasnevad kulutused (sh intressikulud) kajastatakse tekkepõhiselt perioodikuluna.

Finantskohustise kajastamine lõpetatakse siis, kui kohustis on tasutud, tühistatud või aegunud.

j) Sõlmimisväljaminekute kapitaliseerimine

Sõlmimisväljaminekud, mis on otseselt seotud järgmisesse perioodi ülekantavate kindlustusmaksetega, kajastatakse finantsseisundi aruandes kapitaliseeritud sõlmimisväljaminekutena. Otsesed sõlmimisväljaminekud kapitaliseeritakse ettemakstud kindlustusmaksete eraldise ja kogutud kindlustusmaksete suhte alusel. Kapitaliseeritud sõlmimisväljaminekute hulka kuuluvad ainult kindlustuslepingute otsesed sõlmimiskulud, näiteks komisjonitasud vahendajatele.

k) Ettemakstud kindlustusmaksete eraldis

Ettemakstud kindlustusmaksete eraldis moodustatakse tulevaste kahjude ja tegevuskulude katteks, mis kindlustuslepingu kehtivusperioodil võivad tekkida.

Ettemakstud kindlustusmaksete eraldis arvestatakse iga lepingu kohta eraldi, lepingu aruandekuupäevajärgse kehtivusperioodi ja kogu kehtivusperioodi suhte alusel.

Kui kindlustusmaksed on ettevõtte hinnangul eeldatavate kahjunõuete kulu ja tegevuskulude katmiseks ebapiisavad, kajastatakse lisaks ettemakstud kindlustusmaksete eraldisele möödumata riskide eraldis.

l) Rahuldamata nõuete eraldis

Rahuldamata nõuete eraldis moodustatakse toimunud, kuid hüvitamata kahjude, sealhulgas toimunud, kuid teatamata kahjude katteks. Toimunud, kuid hüvitamata juhtumite kahjukäsitluskulude katteks moodustatakse rahuldamata nõuete eraldise koosseisus ka kahjukäsitluskulude eraldis.

Rahuldamata nõuete eraldise arvutamiseks kasutatakse nii iga nõude eraldi hindamise meetodit (suuremad teatatud kahjud) kui ka statistilisi meetodeid (väiksemad teatatud kahjud; toimunud, kuid teatamata kahjude eraldis). Rahuldamata nõuete eraldist ei diskonteerita, v.a kohustusliku liikluskindlustuse pensionid, mis diskonteeritakse nende nüüdisväärtusesse, kasutades 0,5% (2018. aastal 1,0%) diskontomäära.

m) Edasikindlustus

Edasikindlustuse peamiseks lepinguvormideks on mitteproportsionaalne (excess of loss) ja proportsionaalne edasikindlustus. Lepingud sõlmitakse üldjuhul üheks aastaks. Edasikindlustuse katet ostetakse tavapärase kindlustuse käigus, et riskide maandamisega minimeerida potentsiaalset netokahjumit. Kõikide edasikindlustuslepingute alusel antakse üle oluline osa kindlustusriskist.

Edasikindlustuse varad koosnevad edasikindlustatud kindlustuskohustistest. Edasikindlustajate osa ettemakstud kindlustusmaksete eraldises ja rahuldamata nõuete eraldises on kajastatud kooskõlas edasikindlustuslepingutega.

Edasikindlustuse varade allahindlused kajastatakse kasumis või kahjumis.

n) Rendikohustised

Esmasel kajastamisel mõõdetakse rendikohustisi fikseeritud rendimaksete ja teatud lepingukohaste muutuvate rendimaksete (mida ei maksta rendiperioodi alguses) nüüdisväärtusest, mida diskonteeritakse alternatiivse laenuintressimääraga. Edaspidi kajastatakse rendikohustisi nende korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemise intressimäära meetodit. Rendikohustis hinnatakse ümber, kui muutub sellega seotud hinnang või muudetakse rendilepingut. Kui rendikohustis hinnatakse ümber, siis kajastatakse ümberhindlus kasutusõiguse alusel kasutatava vara raamatupidamisväärtuse korrigeerimisena või, juhul kui kasutusõiguse alusel kasutatava vara raamatupidamisväärtust on nullini vähendatud, kasumis või kahjumis.

Rendiperioodi määratletakse eeldatava rendiperioodina. See hõlmab rendilepingute katkestamatut perioodi, mida korrigeeritakse võimaliku pikendamise või lõpetamise perioodidega, mille kasutamises ettevõtte on piisavalt kindel.

Ettevõtte on otsustanud mitte kajastada kasutusõiguse alusel kasutatavaid varasid ja rendikohustisi, mis on seotud lühiajaliste või väikese väärtusega vara rendilepingutega. Nimetatud rendilepingutega seotud rendimakseid kajastab ettevõtte kuluna lineaarselt rendiperioodi jooksul.

o) Ettevõtte tulumaks

Ettevõtte arvestab tulumaksukulu kooskõlas standardiga IAS 12 „Tulumaks“, mille kohaselt arvestatakse nii tasumisele kuuluvat (aruandeperioodi) kui ka edasilükkunud tulumaksu.

Iga üksuse tasumisele kuuluvat tulumaksu arvestatakse eraldi, vastavalt selle riigi maksuseadustele, kus üksus tegutseb. Ettevõtte välismaiste filiaalide tulu maksustatakse nende asukohariigi seaduste kohaselt. Eestis on ettevõtte tulumaksumäär 20% (2018: 20%) ja seda tuleb tasuda ainult sellelt tulult, mida filiaalides ei ole maksustatud ja ainult siis, kui kasumit jaotatakse (dividende makstakse).

Dividendide väljamaksmisega kaasnevat ettevõtte tulumaksu kajastatakse ettevõtte tulumaksukuluna koondkasumiaruandes samal perioodil, mil dividendid välja kuulutatakse.

2018. aastal hakkas Lätis kehtima uus tulumaksusüsteem, mis sarnaneb Eesti omaga. Selle rakendamisel hakati aga edasilükkunud tulumaksu konsolideeritud IFRS-aruannetes kajastama viisil, mis erineb Eestis seni kasutusel olnud käsitlusest. Läti käsitluse kohaselt tuleb filiaalidesse tehtud investeeringutelt tekkivat edasilükkunud tulumaksu kajastada ka siis, kui need investeeringud asuvad riikides, kus ettevõtte tulumaks kuulub tasumisele kasumi jaotamisel (Eesti ja Läti), välja arvatud juhul, kui ettevõtte suudab kontrollida maksustatavate ajutiste erinevuste tühistumise ajastamist ja nende tühistumine lähimas tulevikus ei ole tõenäoline. Eestis seni kasutusel olnud käsitluse kohaselt edasilükkunud tulumaksukohustist sellisel juhul ei kajastata.

Praeguseks ei ole Eestis kujunenud ühtset seisukohta, kumb käsitlus on õige. Rahandusministeerium on küsinud IFRS-standardite tõlgendamise komitee (IFRIC) arvamust standardi IAS 12 *Tulumaks* korrektse tõlgendamise kohta. Aastaaruande esitamise kuupäeva seisuga ei ole IFRIC oma seisukohta veel avaldanud.

Ettevõtte juhatus on otsustanud jätkuvalt rakendada filiaalidesse tehtud investeeringute puhul edasilükkunud tulumaksukohustise arvestamisel seni kehtinud põhimõtet. Selle kohaselt on riikides, kus ettevõtte tulumaks tuleb tasuda kasumi jaotamisel (näiteks Eesti ja Läti), edasilükkunud tulumaksukohustis alati null, kuna vastavalt IAS 12 paragrahvile 52A mõõdetakse nendes riikides asuvatelt investeeringutelt tekkivat edasilükkunud tulumaksukohustist jaotamata kasumile kehtiva 0% tulumaksumääraga.

Maksimaalne tulumaksukohustis, mis tekiks, kui kogu vaba omakapital dividendidena välja makstaks, on esitatud aastaaruande lisas 17. Seisuga 31. detsember 2019 oli Läti filiaal oma aruandeperioodi kasumi Eesti ettevõttesse kandnud ja seetõttu kajastati Läti filiaali ettevõtte tulumaksukulu ja -kohustist, rakendades maksumäära 20% (2018: 20%).

Leedus arvestatakse nii tasumisele kuuluvat kui ka edasilükkunud tulumaksu. Edasilükkunud tulumaks, mis on tekkinud ajutistest erinevustest raamatupidamises kajastatud summade ja neile vastavate tegelikult maksustatud summade vahel, kajastatakse ettevõtte raamatupidamise aruandes. Kui majandusüksusel on koondkasumiaruandes kajastatavat aruandeperioodi tulu, mis kuulub maksustamisele mingil hilisemal perioodil, siis kajastab majandusüksus nii edasilükkunud tulumaksu kulu kui ka selle vastava edasilükkunud tulumaksu kohustise. Samamoodi arvestatakse edasilükkunud tulumaksu tulu ja kajastatakse sellele vastavat edasilükkunud tulumaksu vara kuludelt, mida saab maksustamisel maha arvata alles järgmistel perioodidel. Detailne informatsioon Leedu filiaali edasilükkunud tulumaksu vara ja kohustise kohta on avalikustatud lisas 15. Edasilükkunud tulumaksu varasid ja kohustisi esitatakse netosummas, kui nad on seotud sama maksuhalduriga ja neid võib saldeerida. Leedu filiaali ettevõtte tulumaksumäär on 15% (2018: 15%).

p) Aruandekuupäevajärgsed sündmused

Raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad olulised varade ja kohustiste hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmnesid aruandekuupäeva 31. detsember 2019 ja aruande koostamise kuupäeva 21. veebruar 2020 vahel, kuid mis on seotud aruandeperioodil või varasematel perioodidel toimunud tehingutega.

Lisa 2. Riskid ja riskijuhtimine

1. Riskijuhtumissüsteem

Risk on ettevõtte äritegevuse ja tegevuskeskkonna oluline ja loomulik osa. Ettevõtte tõhusa toimimise ja stabiilsete tulemuste üheks eelduseks on kvaliteetne riskijuhtimine. Riskijuhtumissüsteemi eesmärkideks on tagada ettevõtte pikaajaline maksevõime, vähendada ootamatute finantskahjude mõju ning anda otsustajatele piisavalt teavet ettevõtte riskide ja kapitalivajaduse kohta, luues sellega lisaväärtust ettevõtte huvitatud osapooltele. Ettevõtte riskivalmiduse raamistikus on määratletud missuguseid ja kui suuri riske ettevõtte on nõus oma eesmärkide saavutamiseks võtma.

Ettevõtte riskijuhtumissüsteem hõlmab strateegiaid, protsesse ja aruandlust, mis on vajalikud selleks, et tagada ettevõtet ohustavate riskide pidev tuvastamine, mõõtmine, jälgimine, juhtimine ja aruandlus. Riskijuhtumissüsteem on osa suuremast sisekontrollisüsteemist ja see aitab tagada, et kõik riskid on juhitud. Selle tõhusaks rakendamiseks kasutatakse kolme kaitseliini põhimõtet, mis lähtub COSO¹ metoodikast (joonis 1).

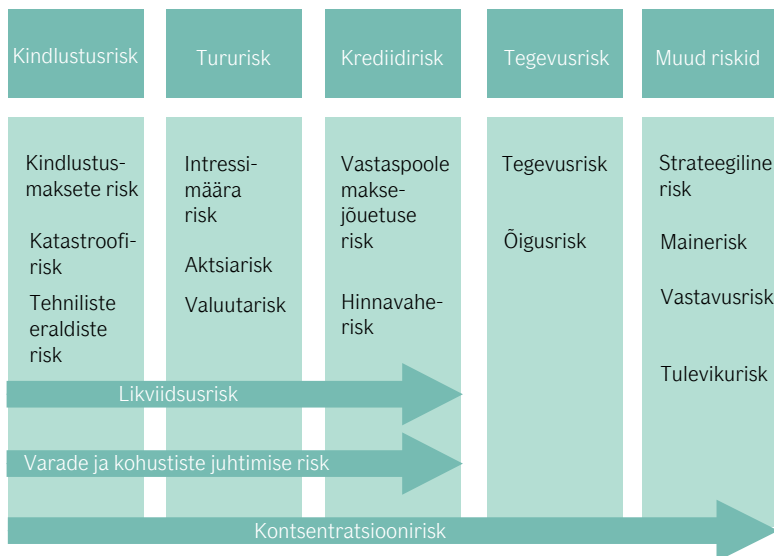
Joonis 1. Kolme kaitseliini põhimõte

Ettevõtte riskijuhtumissüsteemis käsitletavat peamist riski kategooriad on kindlustus-, turu-, krediidi- ja tegevusrisk ning muud riskid (joonis 2).

¹ Treadway Komisjoni Sponsororganisatsioonide Komitee (The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission)

Joonis 2. Riskijuhtimissüsteemis määratletud riskid

Nõukogu on kinnitanud iga riski kategooria jaoks poliitika, mis seavad piirangud ja selged piirmäärad selleks, et tagada, et ettevõtte riskiprofiil vastab ettevõtte riskivalmidusele ning kapitaliseerituse tasemele.

Riskijuhtimisstrateegia

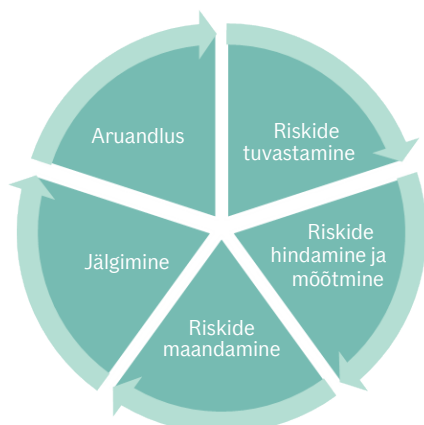
Ettevõtte riskijuhtimisstrateegia moodustab osa ettevõtte juhtimispõhimõtetest.

Riskijuhtimisstrateegia eesmärk on:

- tagada ettevõttes usaldusväärne riskikultuur;
- tagada finantsseisundit ja kapitali mõjutavate riskide tuvastamine, hindamine, juhtimine, jälgimine ja aruandlus;
- tagada, et kindlustustegevuse riskitase kajastub hinnakujunduses;
- tagada piisav pikaajaline investeerimistulu vastavalt seatud riskivalmiduse piirmääradele;
- tagada, et riskipuhvrid kapitali ja prognoositava kasumlikkuse kujul on äritegevuse ja turukeskkonnaga kaasnevate riskide jaoks piisavad;
- piirata majandusnäitajate kõikumist;
- tagada ettevõtte hea maine ning klientide ja teiste huvitatud osapoolte usaldus lfi vastu.
- tagada äritegevuse tõhusus, turvalisus ja jätkusuutlikkus.

Ettevõtte riskijuhtimisstrateegia kehtestab nõukogu ja see on kooskõlas lfi grupi riskijuhtimisstrateegiaga.

Joonis 3. Riskijuhtimisprotsess

Riskijuhtimisprotsess koosneb viiest peamisest tegevusest: riskide tuvastamine, riskide hindamine ja mõõtmine, riskide maandamine, riskide jälgimine ja aruandlus (joonis 3). Lisaks viiakse vähemalt kord aastas läbi oma riskide ja maksevõime hindamine (ORSA), mis on osa ettevõtte riskijuhtimissüsteemist. Kolme aasta äriplaani põhjal analüüsitakse riskiprofiili ja kapitali omavahelisi seoseid ning hinnatakse erinevate riskistsenaariumite mõju ettevõtte riskiprofiilile ja kapitalivajadusele. Oma riskide ja maksevõime hindamise (ORSA) peamiseks eesmärgideks on tagada ettevõtte püsiv maksevõime ning äritegevuse vastavus nõukogu poolt kehtestatud riskivalmidusele.

Riskijuhtimis- ja aruandlusstruktuur

Nõukogu

Nõukogu on juhtimisorgan, kelle ülesandeks on tagada nõuetekohane riskijuhtimissüsteem. Nõukogu sätestab riskijuhtimisstrateegia, ettevõtte riskivalmiduse ja riskide piirmäärad riskijuhtimispoliitikas. Nõukogule esitatakse igas kvartalis riskiaruanne ning äriplaani kinnitamisel võtab nõukogu arvesse oma riskide ja maksevõime hindamise (ORSA) tulemusi.

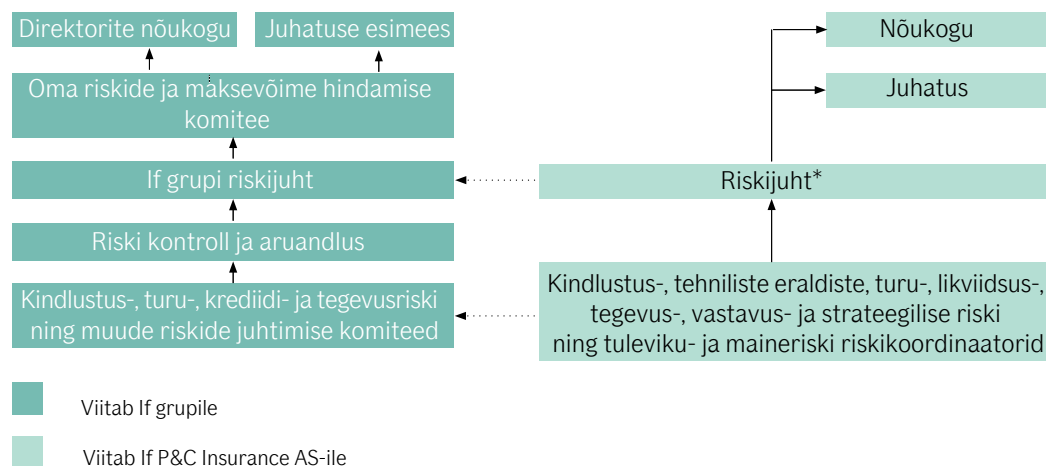
Juhatus

Riskijuhtimissüsteemi tõhusa rakendamise eest vastutab ettevõtte juhatus, kes tagab asjakohase riskijuhtimise korralduse ja edendab ettevõttes usaldusväärset riskikultuuri. Juhatus saab riskijuhilt vähemalt kord kvartalis riskiaruande, osaleb aktiivselt ettevõtte oma riskide ja maksevõime hindamise protsessis (ORSA) ning tagab riskide tõhusa juhtimise ja jälgimise.

Riskijuhtimise funktsioon

Riskijuhtimisfunktsiooni eest vastutab riskijuht. Riskijuht koordineerib riskijuhtimistegevusi juhatuse volitusel. Riskijuhtimisfunktsioon toetab riskijuhtimissüsteemi rakendamist ettevõttes.

Joonis 4. Riskijuhtimisfunktsioon ja aruandluse struktuur

* Riskifunktsiooni eest vastutav isik

2. Kapitalijuhtimine

Ettevõtte pöörab suurt tähelepanu nii kapitali tõhusale kasutusele kui ka usaldusväärsele riskijuhtimisele, hoides ärijuhtimise perioodil riskide tasemele vastavat kapitaliseeritust. Sellega tagatakse, et vaba kapital ehk nõuetekohased omavahendid ületavad ettevõttesiseseid ja regulatiivseid kapitalinõudeid.

Kapitalijuhtimine on vajalik ettevõtte finantstugevuse tagamiseks, ebasoodsate majandustingimuste üleelamiseks ja selleks, et ettevõtte saaks kasvada ning saavutada muud riskijuhtimis- ja ärieesmärgid.

Ettevõtte riskiprofiili, nõutavat kapitali ja vaba kapitali ehk omavahendeid mõõdetakse ja analüüsitakse ning nende kohta antakse kord kvartalis või vajadusel sagedamini aru ettevõtte juhatusele ja nõukogule.

Kapitalipositsioon

Kapitalipositsioon on nõuetekohaste omavahendite ja nõutava kapitali vaheline suhe. Erinevate huvigruppide jaoks kasutatakse ettevõttes erinevaid kapitalipositsiooni kirjeldamise mõõdikuid: välises aruandluses kasutatakse regulatiivseid kapitalimõõdikuid nagu miinimumkapitalinõue ja solventsus-kapitalinõue ning sisemises aruandluses kasutatakse majandusliku kapitali mõõdikut.

2019. aastal täitis ettevõtte Solventsus II direktiivis sätestatud regulatiivset miinimumkapitalinõuet ja solventsuskapitalinõuet. See tagab klientidele jätkusuutliku teenuse ning selle, et ettevõtte suudab täita kõiki võetud kohustusi.

3. Riskiprofiil

Kindlustusrisk

Kindlustusrisk on risk, et ettevõtte saab kahju või ettevõtte kindlustustegevusega seotud kohustiste väärtuses toimub ebasoovitav muutus, kuna hinnastamine oli ebapiisav või tehniliste eraldiste moodustamise aluseks olevad eeldused ei olnud õiged. Kindlustusrisk hõlmab kindlustusmaksete, katastroofi- ja tehniliste eraldiste riski.

KINDLUSTUSMAKSETE RISK JA KATASTROOFIRISK

Kindlustusmaksete risk on risk, et ettevõtte saab kahju või ettevõtte kindlustustegevusega seotud kohustiste väärtuses toimub ebasoovitav muutus, kuna aruandekuupäevaks toimumata kindlustusjuhtumite toimumise aeg, sagedus ja mõju kujunevad oodatust erinevaks.

Katastroofirisk on risk, et ettevõtte saab kahju või ettevõtte kindlustustegevusega seotud kohustiste väärtuses toimub ebasoovitav muutus, kuna ekstreemsete või erakordsete sündmuste hinnastamiseks ja tehniliste eraldiste moodustamiseks kasutatud eeldustega seondub märkimisväärne määramatus.

Riski juhtimine ja kontrollimine

Kindlustusmaksete riski ja katastroofiriski juhtimiseks ja maandamiseks kasutab ettevõtte edasikindlustust, riskide hajutamist, riskipõhist hinnastamist ning oma strateegiale ja äriplaanile vastavat riskide valikut. Riske jälgitakse ja kontrollitakse regulaarselt. Kindlustusriski hindamisel ja juhtimisel lähtutakse kindlustusriski hindamise poliitikas sätestatud põhimõtetest ja piirangutest. Lisaks on ettevõtte kehtestanud Baltikumi ja riigipõhised kindlustusriski hindamise eeskirjad, mis sisaldavad iga äriliini jaoks detailsemaid kindlustusriski aktsepteerimise juhiseid ja piiranguid.

Edasikindlustusandjatele ja nende krediidireitingutele, kontsentratsiooniriskile ning ühe edasikindlustusandja osale edasikindlustuslepingutes on sätestatud piirangud ettevõtte edasikindlustuse poliitikas. Ettevõtte on sõlminud mitteproportsionaalsed edasikindlustuslepingud kõikidele peamistele äriiliinidele omavastutusega 3,5 miljonit eurot nii üksiku kui ka katastroofijuhtumi kohta. Edasikindlustuse katte piisavust ning omavastutuse optimaalset taset analüüsitakse regulaarselt, võttes arvesse kindlustustegevuses toimunud muutusi, milleks on näiteks üksiku suure kindlustusobjekti kindlustamine, uute kindlustusteenuste pakkumine kindlustusvõtjatele ning muudatused kindlustustingimustes.

Riskile avatus

Kahjukindlustust iseloomustavat määramatust arvestades esineb risk, et kahjud võivad kahjunõuete tõttu kujuneda eeldatust suuremaks. Seda võivad põhjustada suured tulekahjud, looduskatastroofid, nagu näiteks tugevad tormid, üleujutused, või väikese ja keskmise suurusega kahjunõuete sageduse või keskmise suuruse ootamatu suurenemine.

Tundlikkusanalüüs

Tabelis 1 on esitatud tundlikkusanalüüs selle kohta, kuidas kombineeritud suhtarvu, kindlustusmaksete mahu ja kahjunõuete taseme muutused mõjutavad maksustamiseelset kasumit.

Tabel 1. Kindlustusmaksete riski tundlikkusanalüüs seisuga 31. detsember 2019

Tuhandetes eurodes Näitaja	Praegune tase, 2019	Muutus	Mõju maksustamiseelsele kasumile	
			2019	2018
Kombineeritud suhtarv	87,4%	+/-2% punkti	+/-2 901	+/-2 857
Kindlustusmaksete maht	145 070	+/-2%	+/-366	+/-358
Kahjunõuete tase	89 832	+/-2%	+/-1 797	+/-1 769

TEHNILISTE ERALDISTE RISK

Tehniliste eraldiste risk on risk, et ettevõtte saab kahju või ettevõtte kindlustustegevusega seotud kohustiste väärtuses toimub ebasoovitav muutus, kuna aruandekuupäeval või enne seda toimunud kahjujuhtumite aeg ja suurus kujunevad oodatust erinevaks.

Tehniliste eraldiste risk hõlmab korrigeerimisriski, mis on risk, et ettevõtte saab kahju või ettevõtte kindlustustegevusega seotud kohustiste väärtuses toimub ebasoovitav muutus, kuna annuiteetide korrigeerimismäärade tase, suundumus või volatiilsus muutuvad õiguskeskkonna või kindlustatud isiku tervisliku seisundi muutumise tõttu.

Tehniliste eraldistega seondub alati teatav määramatus, sest nende moodustamise aluseks on tulevikus väljamakstavate kahjunõuete suuruse ja sageduse hinnangud.

Tehniliste eraldistega seotud määramatus on tavaliselt suurem uute äriiliinide puhul, mille kohta ei ole veel täielikke statistilisi andmeid, ning äriiliinide puhul, mis sisaldavad pika lahendamisajaga kahjunõudeid. Kohustuslik liikluskindlustus ja vastutuskindlustus on ettevõtte tooted, millele on iseloomulikud pika lahendamisajaga kahjunõuded.

Riski juhtimine ja kontrollimine

Ettevõtte juhatus võtab vastu Baltikumi tehniliste eraldiste moodustamise eeskirja. Ettevõtte vastutav aktuaar vastutab tehniliste eraldiste arvutamise eeskirja koostamise ja tutvustamise ning eraldiste taseme piisavuse hindamise eest.

Kindlustusmatemaatilised prognoosid põhinevad nende koostamise kuupäevaks teadaolevatel andmetel varasemate kahjunõuete ja riskide võtmise kohta. Tehniliste eraldiste arvutamisel võetakse muuhulgas arvesse kahjunõuete pikaajalisi muutusi, veel välja maksmata kahjunõudeid, muudatusi seadusandluses, kohtuotsuseid, majandusnäitajaid ja muutusi pakutavates kindlustuskatetes. Tehniliste eraldiste moodustamisel kasutatakse tavaliselt ahel-redel (*Chain Ladder*) ja Bornhuetter-Fergussoni meetodit koos kahjunõuete arvu ja keskmise suuruse prognoosimisega.

Kohustusliku liikluskindlustuse annuiteetide arvutamisel võetakse arvesse oodatavat inflatsioonitrendi, mis on väga oluline kahjunõuete puhul, mida lahendatakse pika aja jooksul. Teiste tehniliste eraldiste inflatsioonimäär sisaldub erinevate statistiliste näitajate trendides.

Riskile avatus

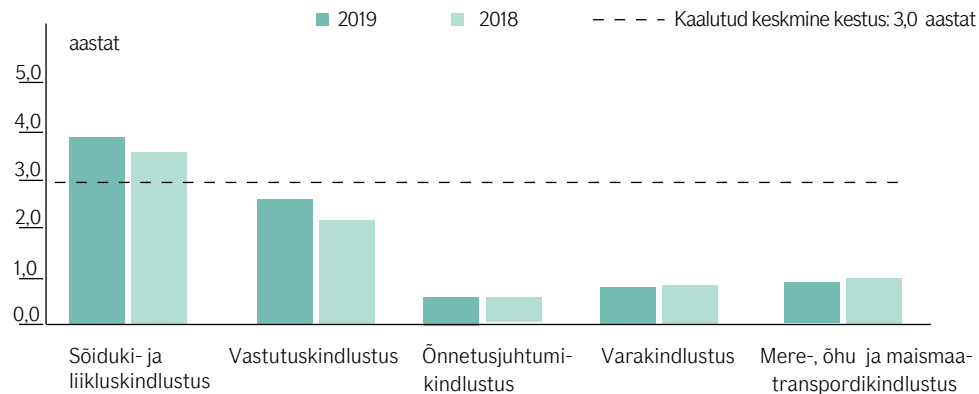
Tabelis 2 on esitatud tehnilised eraldised äriiliinide lõikes. Ettevõtte tehnilised eraldised on suuremas osas moodustatud äriiliinidele, mille kahjuhüvitamise periood on lühike. Pika hüvitisperioodiga kohustusliku liikluskindlustuse annuiteetide osatähtsus tehniliste eraldiste kogumahas on suhteliselt väike.

Tabel 2. Tehnilised eraldised äriiliinide lõikes seisuga 31. detsember

Tuhandetes eurodes	Kohustised kindlustuslepingutest, bruto		Kohustised kindlustuslepingutest, edasikindlustuse osa		Kohustised kindlustuslepingutest, neto	
Äriiliin	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Liikluskindlustus	82 152	77 289	3 051	2 787	79 101	74 502
Sõidukikindlustus	29 014	29 162	-	-	29 014	29 162
Varakindlustus, eraisikud	12 221	12 828	-	-	12 221	12 828
Varakindlustus, juriidilised isikud	18 894	17 228	311	413	18 583	16 815
Vastutuskindlustus	27 853	22 733	1 690	1 633	26 163	21 100
Õnnetusjuhtumikindlustus	2 759	2 801	-	-	2 759	2 801
Tervisekindlustus	4 341	4 149	-	-	4 341	4 149
Muud	6 058	5 876	62	796	5 996	5 080
KOKKU	183 292	172 066	5 114	5 629	178 178	166 437

Äriiliinide tehniliste eraldiste kestus on esitatud joonisel 5. Tehniliste eraldiste struktuuri ja kestusega kaasneb inflatsiooni- ja intressimäära risk, mida kirjeldatakse detailsemalt tururiski käsitlevas osas.

Joonis 5. Tehniliste eraldiste kestus äriiliinide lõikes seisuga 31. detsember

Tundlikkusanalüüs

Mitme äriiliini puhul mõjutab tehnilisi eraldisi inflatsioonimäära muutumine. Tehniliste eraldiste riski tundlikkusanalüüs 31. detsembri seisuga on esitatud tabelis 3.

Tabel 3. Tehniliste eraldiste riski tundlikkusanalüüs seisuga 31. detsember

Tuhandetes eurodes			Mõju kohustistele ja maksueelsele kasumile		
Portfell	Risk	Riskinäitaja muutumine	Riik	2019	2018
Reservide nimiväärtus	Inflatsiooni suurenemine	Suurenemine	Eesti	1 852	1 492
		1 protsendipunkti	Läti	353	301
		võrra	Leedu	724	588
			KOKKU	2 929	2 381
Diskonteeritud tehnilised eraldised (annuiteedid)	Diskontomäära vähenemine	Vähenemine	Eesti	1 464	1 458
		1 protsendipunkti	Läti	390	323
		võrra	Leedu	108	120
			KOKKU	1 962	1 901
Annuiteedid	Suremuse vähenemine	Suremuse määra vähenemine 20%	Eesti	167	160
			Läti	20	14
			Leedu	4	4
			KOKKU	191	178

Tururisk

Tururisk on risk, et ettevõtte saab kahju või ettevõtte finantsseisundis toimub ebasoovitav muutus, mis tuleneb otseselt või kaudselt muutustest varade, kohustiste ja finantsinstrumentide turuhindade tasemes või volatiilsuses.

Riski juhtimine ja kontrollimine

Ettevõtte tururiski juhtimise alusdokumentideks on investeerimispoliitika ja Baltikumi investeerimispoliitika. Need sätestavad põhimõtted, mida tuleb järgida, näiteks mõistlikkuse põhimõtte, riskide piirmäärad ning investeerimistegevusega seotud otsustusprotsessi.

Riskide piirmäärade ning investeringute tootluse ja likviidsuse eesmärkide seadmisel võetakse arvesse ettevõtte üldist riskivalmidust ja riskitaluvust, regulatiivseid nõudeid ning tehniliste eraldiste olemust. Tururiski jälgitakse regulaarselt ning ettevõtte nõukogule ja juhatusele esitatakse vähemalt kord kvartalis riskiaruanne, milles sisaldub ülevaade tururiskist.

Riskile avatus

Tururisk hõlmab neid riske, mis kaasnevad ettevõtte investeerimistegevusega. Ettevõtte investeerimisstrateegia on konservatiivne ja investeeritud on üksnes fikseeritud tootlusega instrumentidesse. Aruandlusperioodil ei olnud ettevõttel tuletisinstrumente.

Ettevõtte investeerimistegevuse tootlus oli 2019. aastal 2,2% (2018: -0,2%). Aruandlusperioodi lõpu seisuga moodustasid investeerimisvarad 318 436 tuhat eurot (2018: 274 731 tuhat eurot).

Ettevõtte peamine tururisk on intressimäära risk. Ettevõtte tegevusega ei kaasne märkimisväärset aktsia- ja valuutariski. Tururiski kirjeldamiseks võib kasutada investeerimisvarade jaotust ja nende väärtuse tundlikkust peamiste riskitegurite muutuste suhtes.

Tabel 4. Investeeringisvarade jaotus

Tuhandetes eurodes	31.12.2019	%	31.12.2018	%
Võlakirjad ja muud intressikandvad väärtpaberid	303 418	95%	274 731	100%
Laenud ja nõuded (tähtajalised hoiused)	15 018	5%	-	0%
KOKKU	318 436	100%	274 731	100%

INTRESSIMÄÄRA RISK

Intressimäära risk viitab sellele, et varade, kohustiste ja finantsinstrumentide väärtus on intressikõvera või intressimäära volatiilsuse muutuste suhtes tundlik.

Riski juhtimine ja kontrollimine

Ettevõtte investeeringispoliitika ja Baltikumi investeeringispoliitika kohaselt tuleb investeeringisvarade valikul arvesse võtta kindlustustegevusega seotud kohustiste olemusest tulenevat intressimäära riski ja inflatsiooniriski. Intressimäära riski juhtimiseks kehtestatakse piirmäärad instrumentidele, mis on intressimäära muutuse suhtes tundlikud.

Ettevõtte mõõdab ja jälgib intressimäära riski intressitundlike varade ja kohustiste vahe meetodi abil. Lisaks kasutab ettevõtte intressimäärade muutumisest tulenevate võimalike kahjude hindamiseks erinevaid intressimäära riski stsenaariume. Ettevõtte defineerib intressimäära riski kui kahju, mis võib tekkida intressikõvera 1%-lise paralleelse nihke tõttu.

Tundlikkusanalüüs

Järgmises tabelis on esitatud mõned peamised eeldused, mis näitavad võimalike muutuste mõju juhul, kui muud tegurid ei muutu. Analüüs põhineb investeeringisportfellil seisuga 31. detsember 2019 ja 31. detsember 2018. Arvutused on tehtud enne tulumaksu mõju arvesse võtmist.

Tabel 5. Finantsvarade õiglase väärtuse tundlikkusanalüüs

Ettevõtte investeeringisportfell seisuga 31.detsember

Tuhandetes eurodes	Intressikõvera paralleelne nihe			
	2019		2018	
	Tõus 100 baaspunkti	Langus 100 baaspunkti	Tõus 100 baaspunkti	Langus 100 baaspunkti
Mõju finantstulemustele	-8 704	9 070	-7 392	7 715

Riskile avatus

Kuna enamik tehnilisi eraldisi on finantsseisundi aruandes kajastatud nimiväärtuses, mõjutavad ettevõtet peamiselt võimalikud inflatsioonimäära muutused. Tehniliste eraldiste majanduslik väärtus ehk tulevikus makstavate kahjude nüüdisväärtus on aga avatud intressimäära muutuse riskile. Lisaks diskonteeritakse Eesti, Läti ja Leedu annuiteetide eraldisi, mistõttu diskontomäära potentsiaalsed muutused avaldavad teatud mõju finantsseisundi aruandes kajastuvate tehniliste eraldiste suurusele.

Diskontomäärad erinevad riigiti eelkõige seadusandluse erinevuse tõttu.

Tehniliste eraldiste kestust ja tundlikkust intressimäärade muutumise suhtes käsitletakse põhjalikumalt tehniliste eraldiste riski käsitlevas osas. Finantsvarade ja -kohustiste rahavood on esitatud likviidsusriski käsitlevas osas.

Võlakirjade ja muude intressikandvate investeeringute kestus oli 2019. aasta lõpu seisuga 2,7 aastat (2018: 2,6 aastat). Nende investeeringute kestus on esitatud tabelis 6.

Tabel 6. Võlakirjade ja muude intressikandvate investeeringute kestus ja jaotus instrumentide liikide lõikes seisuga 31. detsember

Tuhandetes eurodes	2019			2018		
	Raamatu- pidamis- jääkväärtus	%	Kestus (aasta)	Raamatu- pidamis- jääkväärtus	%	Kestus (aasta)
Euro võlakirjad (v.a Skandinaavia)	159 802	50,2%	2,7	151 938	55,3%	2,7
Skandinaavia võlakirjad	86 018	27,0%	2,8	68 744	25,0%	2,8
USA võlakirjad	41 261	13,0%	2,5	43 504	15,8%	1,3
Lühiajalised fikseeritud tulumääraga instrumendid (sh Skandinaavia)	15 018	4,7%	0,5	-	0,0%	0,0
Globaalsed võlakirjad	13 731	4,3%	3,8	8 020	2,9%	4,5
EL-i valitsuste võlakirjad	2 606	0,8%	6,2	2 527	0,9%	7,1
KOKKU	318 436	100%	2,7	274 731	100%	2,6

AKTSIARISK

Aktsiarisk viitab sellele, et varade, kohustiste ja finantsinstrumentide väärtus on aktsiate turuhindade taseme või volatiilsuse muutuste suhtes tundlik.

Riskile avatus

Ettevõtte investeerimispoliitika ja Baltikumi investeerimispoliitika kohaselt ei ole aktsiatesse investeerimine lubatud. Seetõttu ei ole ettevõttel aktsiariski. Ainus aktsiainvesteering on investeering 100% tütarettevõttesse (Support Services AS), mida ei mõjuta muutused aktsiaturul.

VALUUTARISK

Valuutarisk viitab sellele, et varade, kohustiste ja finantsinstrumentide väärtus on valuutavahetuskursside taseme või volatiilsuse muutuste suhtes tundlik.

Riskile avatus

Ettevõttel ei ole märkimisväärt valuutariski. Enamik ettevõtte tehnilistest eraldistest ja kõik finantsinvesteeringud on eurodes.

Krediidirisk

Krediidirisk on risk, et ettevõtte saab kahju või ettevõtte finantsseisundis toimub ebasoovitav muutus, mis tuleneb muutusest nende väärtpaberiemitentide, vastaspoolte ja võlgnike krediivõimes, kellega ettevõtte vastaspoole maksejõuetuse riski, hinnavaheeriski või kontsentratsiooniriski kaudu kokku puutub.

Hinnavaheerisk viitab sellele, et varade, kohustiste ja finantsinstrumentide väärtus on tundlik muutuste suhtes, mis leiavad aset krediidi hinnavahe tasemes või volatiilsuses riskivabal intressikõveral.

Üldiselt viitab krediidirisk kahjule, mis tuleneb võlgnike või teiste vastaspoolte realiseerunud maksejõuetusest või maksejõuetuse tõenäosuse suurenemisest. Maksejõuetuse korral oleneb lõplik kahju vara väärtusest, millest on maha arvatud tagatise väärtus ja maksejõuetuse tekkimisel sisse nõutud summad.

KREDIIDIRISK INVESTEERIMISTEGEVUSES

Ettevõtte peamine krediidirisk tuleneb investeringutest. Investeerimistegevuse krediidiriski saab mõõta kui vastaspoole maksejõuetuse riski ja hinnavaheeriski. Enamikul juhtudel kajastub osa krediidiriskist juba suuremas hinnavahes ja seetõttu on vara turuväärtus madalam ka siis, kui maksejõuetust ei esine. Seega on hinnavahe sisuliselt krediidiriski turuhind.

Täiendavat riski, mis tuleneb kas varade portfelli vähesest hajutatusest või i) üksiku väärtpaberiemitendi või ii) omavahel seotud emitentide maksejõuetuse riski suurest kontsentratsioonist, mida ei hõlma hinnavaheerisk ega vastaspoole risk, käsitletakse kontsentratsiooniriskina.

Riski juhtimine ja kontrollimine

Investeerimistegevuse krediidiriski juhitakse konkreetsete piirangutega, mis on sätestatud ettevõtte investeerimispoliitikas ja Baltikumi investeerimispoliitikas. Nendes dokumentides on kehtestatud piirmäärad maksimaalsele lubatavale riskile üksiku emitendi, võlakategooria ja reitinguklassi lõikes. Hinnavaheeriski piiratakse lisaks tundlikkuspiirangute kehtestamisega instrumentidele, mis on tundlikud hinnavahe muuduste suhtes.

Enne investeerimist analüüsitakse võimalikke investeringuid põhjalikult. Hinnatakse emitendi krediivõimet ja tulevikuväljavaateid ning ka tagatist ja võimaliku investeringu struktuuri üksikasju. Hindamisel on väga olulise tähtsusega sisemised riskinäitajad, ent arvesse võetakse ka makromajanduslikku keskkonda, turu hetketrende, ettevõtteväliste analüütikute hinnanguid ja reitinguagentuuride antud krediidi reitinguid. Lisaks jälgitakse pidevalt portfelli tulemusi ja vastaspoolte krediivõimet.

Portfelli krediidiriske jälgitakse ettevõtte tasandil ning neist antakse aru juhatusele ja nõukogule kord kvartalis esitatavas riskiaruandes. Krediidiriskidest antakse aru reitingute, instrumentide ja majandussektorite lõikes.

Riskile avatus

Ettevõtte krediidirisk tuleneb eelkõige fikseeritud tulumääraga investeringutest. Suur osa ettevõtte fikseeritud tulumääraga investeringutest on tehtud finantsinstitutsioonidesse, millest omakorda suurem osa asub Põhjamaades. Riskid sektorite, varaklasside ja reitingukategooriate lõikes on esitatud tabelis 7.

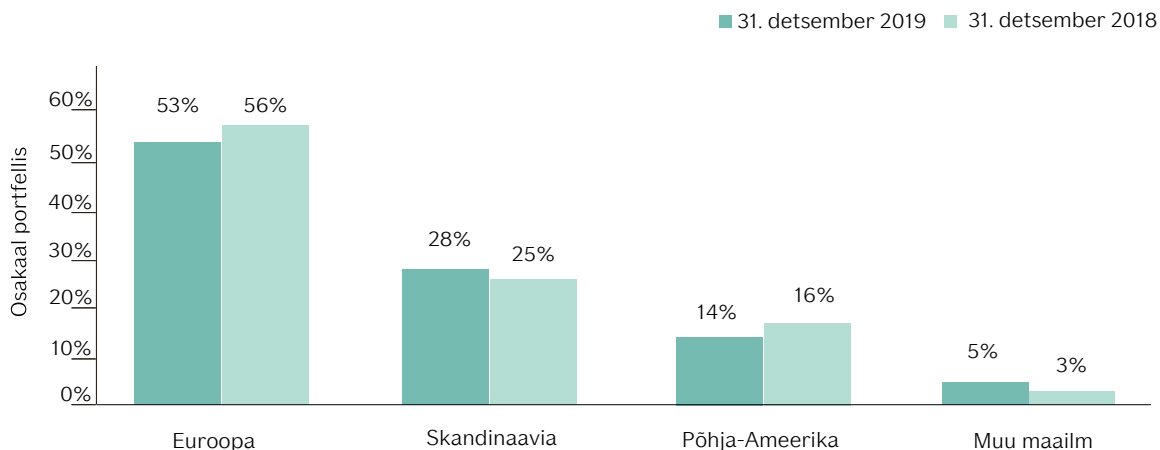
Tabel 7. Krediidirisk sektorite, varaklasside ja reitingukategooriate lõikes seisuga 31. detsember

2019							Fikseeritud tulumääraga kokku
Tuhandetes eurodes	AAA	AA+-AA-	A+ - A-	BBB+-BBB-	BB+ - C	Reitin-guta	
Tööstus	-	-	5 006	2 068	-	7 791	14 865
Kapitalikaubad	-	-	3 020	10 272	-	10 881	24 173
Tarbekaubad	-	-	12 953	15 723	968	-	29 644
Kaetud võlakirjad	8 140	-	-	-	-	-	8 140
Energia	-	-	-	-	-	9 112	9 112
Finantsinstitutsioonid	-	49 963	62 073	43 598	-	-	155 635
Valitsus	-	2 606	-	-	-	-	2 606
Tervishoid	-	-	-	5 195	-	499	5 694
Kindlustus	-	-	4 092	-	-	-	4 092
Pakendamine	-	-	-	-	-	2,981	2 981
Kinnisvara	-	-	5 737	9 572	-	2 053	17 362
Teenused	-	-	-	3 564	771	4 061	8 396
Tehnoloogia ja elektroonika	-	-	1 014	5 934	1 080	-	8 029
Telekommunikatsioon	-	-	2 058	9 845	-	-	11 903
Transport	-	-	2 593	2 069	-	-	4 662
Kommunaalteenused	-	-	1 528	2 035	3 038	-	6 601
Muu	-	2 015	-	-	-	2 526	4 541
KOKKU	8 140	54 584	100 076	109 875	5 857	39 904	318 436

2018							Fikseeritud tulumääraga kokku
Tuhandetes eurodes	AAA	AA+-AA-	A+ - A-	BBB+-BBB-	BB+ - C	Reitin-guta	
Tööstus	-	-	5 006	-	-	9 722	14 728
Kapitalikaubad	-	-	3 039	10 100	-	9 814	22 953
Tarbekaubad	-	-	15 963	8 326	857	-	25 146
Kaetud võlakirjad	11 090	-	-	-	-	-	11 090
Energia	-	-	-	-	-	6 910	6 910
Finantsinstitutsioonid	-	37 010	57 362	19 745	-	-	114 117
Valitsus	-	2 527	-	-	-	-	2 527
Tervishoid	-	-	-	7 536	-	5 133	12 669
Kindlustus	-	-	3 001	-	-	-	3 001
Kinnisvara	-	-	5 503	6 724	-	-	12 227
Teenused	-	-	-	10 389	1 402	4 018	15 809
Tehnoloogia ja elektroonika	-	-	-	-	1 018	-	1 018
Telekommunikatsioon	-	-	-	12 066	-	-	12 066
Transport	-	-	2 617	3 530	-	-	6 147
Kommunaalteenused	-	-	1 527	5 248	3 039	-	9 814
Muu	-	2 011	-	-	-	2 498	4 509
KOKKU	11 090	41 548	94 018	83 664	6 316	38 095	274 731

Krediidiriskiga võlakirjade ja muude intressikandvate väärtpaberite jagunemine geograafiliste piirkondade lõikes on esitatud joonisel 6.

Joonis 6. Fikseeritud tulumääraga väärtpaberite geograafiline jaotus

KREDIIDIRISK KINDLUSTUSTEGEVUSES

Lisaks investeerimisvaradega kaasnevale krediidiriskile tekib krediidirisk edasikindlustusest, kuna ettevõtte kindlustab võetud riske edasikindlustusandjate juures. Edasikindlustajatega seotud krediidirisk tuleneb nõuetest edasikindlustajate vastu ja edasikindlustajate osast tehnilistes eraldistes.

Ettevõtte kindlustusvõtjate ja -vahendajatega seotud krediidirisk on väga väike, sest kindlustusmaksete tasumata jätmisel kindlustuspoliis üldjuhul tühistatakse ning võlahaldusprotsessi jälgitakse pidevalt.

Riski juhtimine ja kontrollimine

Edasikindlustusega seotud krediidiriski piiramiseks ja juhtimiseks on ettevõttes kehtestatud edasikindlustuse poliitika, milles on sätestatud nõuded edasikindlustusandjate minimaalsele krediidiireitingule ja maksimaalsed piirmäärad edasikindlustuslepingutele, mida võib ühe edasikindlustusandjaga sõlmida. Edasikindlustusandjate krediidivõime määramiseks kasutatakse reitinguagentuuride krediidiireitinguid.

Riskile avatus

Ettevõtte peamine kindlustustegevusega seotud krediidirisk tekib edasikindlustusest tulenevatest nõuetest (nõuded edasikindlustajate vastu ja edasikindlustajate osa tehnilistes eraldistes). Edasikindlustusest tulenevate nõuete jaotus on esitatud tabelis 8. Edasikindlustusest tulenevad nõuded on peamiselt AA ja A krediidiireitinguga edasikindlustusandjate vastu. Reitinguta edasikindlustajate osakaal on väike peamiselt seetõttu, et varasematel aastatel juhtunud kahjud olid edasikindlustatud Eesti Liikluskindlustuse Fondi poolt juhitud edasikindlustuspuuli kaudu.

Tabel 8. Nõuded edasikindlustusest krediidiireitingute kategooriate lõikes seisuga 31. detsember

Tuhandetes eurodes Reiting (S&P)	2019	%	2018	%
AA	678	12,7%	1 342	22,0%
A	4 183	78,7%	4 378	71,6%
Reitinguta	455	8,6%	393	6,4%
Kokku	5 316	100%	6 113	100%

Likviidsusrisk

Likviidsusrisk on risk, et ettevõtte ei suuda investeringuid ja teisi varasid oma finantskohustiste tähtaegseks täitmiseks õigeaegselt realiseerida.

Riski juhtimine ja kontrollimine

Kahjukindlustuses kogutakse kindlustusmaksid ette ning teave suurte kahjunõuete hüvitamise kohta on tavaliselt olemas kaua enne nende maksetähtaega. See vähendab likviidsusriski. Lisaks hoitakse investeerimisportfelli kestus lühike, et tagada investeringute likviidsus.

Likviidsuse juhtimise põhieesmärk on tagada, et ettevõtte suudab täita kõiki oma kindlustuslepingutest ja tegevusest tulenevaid kohustusi tähtaegselt. Likviidsusriski tuvastamiseks analüüsitakse regulaarselt investeerimisvarade ja tehniliste eraldiste eeldatavaid rahavooge, võttes arvesse nii tavalisi kui ka halvenenud turutingimusi. Likviidsusriski vähendatakse investeringutega, millega saab likviidsetel turgudel vabalt kaubelda. Raamatupidamisosakond tegeleb igapäevaselt likviidsusriski juhtimisega.

Riskile avatus

Tabelis 9 on esitatud tehniliste eraldiste ning finantsvarade ja -kohustiste rahavoogude tähtajad. Finantsvarade ja -kohustiste kohta on esitatud nende täpsed lepingulised tähtajad. Lisaks on tabelis esitatud tehniliste eraldiste netosummade eeldatavad rahavood, millega paratamatult kaasneb teatav määramatus.

Tabel 9. Finantsvarade, kohustiste ja kindlustustehniliste netoeraldiste rahavoogude tähtajad

31.12.2019	Raamatupidamisväärtus			Rahavood						
Tuhandetes eurodes	Raamatu- pidamis- väärtus	Tähtajatu	Lepingulise tähtajaga	2020	2021	2022	2023	2024	2025- 2034	2035-
Finantsvarad	367 409	18 662	348 747	112 212	34 828	39 858	65 369	70 275	30 440	-
Finantskohustised	12 326	-	12 326	12 326	-	-	-	-	-	-
Rendikohustised	3 922	-	3 922	1 277	1 281	855	527	-	-	-
Tehnilised netoeraldised	178 178	-	178 178	94 882	21 337	14 454	10 579	7 750	23 262	5 914

31.12.2018	Raamatupidamisväärtus			Rahavood						
Tuhandetes eurodes	Raamatu- pidamis- väärtus	Tähtajatu	Lepingulise tähtajaga	2019	2020	2021	2022	2023	2024- 2033	2034-
Finantsvarad	335 278	30 899	304 379	65 028	76 140	34 320	32 111	58 411	46 929	-
Finantskohustised	12 165	-	12 165	12 165	-	-	-	-	-	-
Tehnilised netoeraldised	166 437	-	166 437	94 108	19 284	12 423	8 930	6 415	19 942	5 335

Kontsentratsioonirisk

Kontsentratsioonirisk hõlmab kõikide riskide akumulereerumist, mis on seotud ühe konkreetse vastaspoole, majandussektori või geograafilise piirkonnaga ning millega võib kaasneda oluline kahju, mida ükski teine riskiliik ei hõlma.

Riski juhtimine ja kontrollimine

Ettevõtte kindlustusriskide hindamise poliitikas, investeerimispoliitikas, Baltikumi investeerimispoliitikas ja edasikindlustuspoliitikas on kehtestatud piirangud riskide võtmisele ühe vastaspoole ja reitinguklassi kohta.

Riskile avatus

Ettevõtte pakub kindlustusteenuseid mitmes äriühinus kõigis kolmes Balti riigis, kus on erinev seadusandlus ja erinevad konkurentsitingimused. Seetõttu võib pidada ettevõtte kindlustusportfelli ja tegevust hajutatuks. Riskide kontsentratsiooni ettevõtte kindlustusportfellis võivad põhjustada looduskatastroofid, näiteks tormid ja üleujutused, mis mõjutavad kolme Balti riiki üheaegselt. Ettevõtte avatust sellisele riskile ning sellise riski juhtimist ja kontrollimist on detailsemalt kirjeldatud eespool, kindlustus- ja katastroofiriski käsitlevas osas.

Ettevõtte peamine kontsentratsioonirisk tuleneb investeerimistegevusest. Suurem osa investeeringutest on kontsentreerunud finantssektoris. Investeeringute kontsentratsioon on esitatud krediidiriski käsitlevas osas tabelis 7. Suurimad üksikute vastaspooltega seotud turu- ja krediidiriski kontsentratsioonid on esitatud järgnevas tabelis.

Tabel 10. Turu- ja krediidiriski kontsentratsioon vastaspoolte ja varaklasside lõikes seisuga 31. detsember

2019		Ujuva intressiga võlakirjad (FRN) ja võlakirjad	
Tuhandetes eurodes	Hoiused		Kokku
Luminor Bank AS	15 018	2 039	17 057
Swedbank AB	-	14 430	14 430
DnB ASA	-	10 057	10 057
Raiffeisen-Boerenleenbank BA/Holland	-	10 014	10 014
Danske Bank A/S, Kopenhaagen	-	9 120	9 120
Kokku viis suuremat kontsentratsiooni	15 018	45 660	60 678

2018		Ujuva intressiga võlakirjad (FRN) ja võlakirjad	
Tuhandetes eurodes	Hoiused		Kokku
Raiffeisen-Boerenleenbank BA/Holland	-	11 350	11 350
DnB ASA	-	10 025	10 025
Jyske Bank A/S	-	8 087	8 087
Toronto-Dominion Bank	-	8 020	8 020
McDonald's Corporation	-	8 003	8 003
Kokku viis suuremat kontsentratsiooni	-	45 485	45 485

Viie suurima vastaspoole riskikontsentratsiooni suurus on 60 678 tuhat eurot, mis moodustab 19,0% (2018: 16,5%) aktiivse juhtimise all olevatest finantsinvesteeringutest.

Tegevusrisk

Tegevusrisk on risk, et ettevõtte saab kahju ebapiisavate või mittetoimivate protsesside või süsteemide, töötajate või (oodatud või ootamatute) väliste sündmuste tõttu.

Tegevusriski definitsioon hõlmab ka õigusriski, mis on risk, et ettevõtte saab kahju (i) kindlustusjuhtumitega mitteseotud vaidluste, (ii) lepinguliste kohustuste rikkumise või ebaseaduslike lepingute sõlmimise või (iii) intellektuaalomandi õiguste rikkumise tõttu.

Riski juhtimine ja kontrollimine

Ettevõtte kasutab tegevusriskide tuvastamiseks erinevaid protsesse:

- Tegevus- ja vastavusriski hindamise protsess. Vähemalt kaks korda aastas viib iga üksus läbi oma tegevus- ja vastavusriskide hindamise. Selle alusel hindab teine kaitseliin ettevõtte tegevusriske. Riskitaset jälgitakse pidevalt ning selle kohta antakse regulaarselt aru ettevõtte juhatusele ja nõukogule.
- Intsidentidest teatamise protsess. Tegevusriskidega seotud intsidentidest teavitamiseks kasutatakse veebipõhist süsteemi. Intsidente analüüsib riskifunktsioon, et selgitada välja täiendamist vajavad valdkonnad. Teavet intsidentide trendide ja olulise mõjuga intsidentide kohta esitatakse kord kvartalis riskiaruandes.
- Talitluspidevuse juhtimine. Äritegevuse jätkusuutlikkuse tagamiseks kasutatakse talitluspidevuse juhtimist. Talitluspidevuse teste tehakse vähemalt kord aastas kõigis riikides, kus ettevõtte tegutseb. Testide tulemusi analüüsitakse ning vajalikud täiendused kajastatakse talitluspidevuse ja IT taasteplaanides. Talitluspidevuse testidest ja nende tulemustest koostatakse ülevaade, mis esitatakse kord aastas juhatusele ja nõukogule.

Peamised ettevõttesisesed tegevusriskide juhtimise juhendid on Baltikumi riskijuhtimise eeskiri, tegevusriski poliitika, turvapoliitika, Baltikumi talitluspidevuse juhtimise eeskiri, tegevuse edasiandmise poliitika, kaebuste käsitlemise poliitika ja kahjukäsitluse poliitika.

Riskile avatus

Ettevõtte igapäevane kindlustustegevus sõltub oluliselt IT-süsteemide ja taristu toimimisest. Seetõttu võib ettevõtte peamine oluline tegevusrisk tuleneda IT-süsteemidest ja tarkvaraarendustest.

Muud riskid

VASTAVUSRISK

Vastavusrisk on õiguslike või regulatiivsete sanktsioonide, olulise rahalise kahju või maine languse risk, mis tuleneb ettevõtte kohalduvate eeskirjade ja õigusnormide täitmata jätmisest.

Riski juhtimine ja kontrollimine

Ettevõtte eesmärk on kujundada kultuur, kus kõik panustavad nõuete täitmisel. Esimene kaitseliin vastutab vastavusriski eest ja juhib seda oma igapäevases tegevuses ning annab selle kohta aru teisele kaitseliinile.

Äritegevusega seotud vastavusriskid tehakse kindlaks tegevus- ja vastavusriski hindamise protsessi raames ning intsidentidest teatatakse intsidentidest teatamise protseduuri abil sarnaselt tegevusriskidele ja nendega seotud juhtumitele. Lisaks viiakse vajadusel konkreetsetes valdkondades läbi täiendavaid vastavuskontrolli protseduure.

Tuvastatud riske hinnatakse nende raskusastme alusel, võttes arvesse tõenäosust ja mõju, ning nende kohta antakse kord kvartalis aru juhatusele ja nõukogule.

MAINERISK

Mainerisk on sageli tegevus- või vastavusriski realiseerumise tagajärg ja selle all mõeldakse võimalikku kahju, mida ettevõtte kannab, kui tema maine klientide ja teiste sidusrühmade silmis langeb.

Hea maine on kindlustusseltsile elutähtis, sest usaldus on oluline tegur ettevõtte suhetes klientide, töötajate ja teiste sidusrühmadega. Ettevõtte maine määrab see, kuidas sidusrühmad tajuvad ettevõtet ja selle tegevust.

Riski juhtimine ja kontrollimine

Tegevus- ja vastavusriski hindamisel võetakse arvesse realiseerunud riski mõju mainele. Lisaks teavitavad Eesti, Läti ja Leedu kommunikatsioonijuhid vähemalt kaks korda aastas riskijuhti meediaintsidentidest. Maineriski analüüsitakse ja selle kohta antakse vähemalt kaks korda aastas koos tavapärase riskiaruandlusega aru juhatusele ja nõukogule.

Kuna tegevus- ja muud riskid võivad juhul, kui neid ei hallata õigesti, põhjustada maineriski, tegutseb kommunikatsiooniosakond pidevalt selle nimel, et teadvustada töötajatele, kui tähtis on hoida head mainet ja mida teha võimaliku maineriski korral. Selleks et õigesti käituda, jälgitakse hoolikalt nii tava- kui ka sotsiaalmeedias ettevõtte kohta avaldatavat teavet ning klientide kaebusi.

STRATEEGILINE RISK

Strateegiline risk on risk saada kahju konkurentsikeskkonna või üdise majanduskliima muutuste või ettevõtte vähese paindlikkuse tõttu.

Riski juhtimine ja kontrollimine

Lisaks kord aastas finantsplaneerimise protsessi raames toimuvale hindamisele hinnatakse strateegilisi riske kord kvartalis. Olulistes tuvastatud strateegilistes riskides toimunud muutuste kohta antakse aru kord kvartalis nii juhatusele kui nõukogule. Strateegilisi riske ja nende maandamist jälgitakse regulaarselt.

Strateegilisi riske maandatakse peamiselt riski olemusele vastavate juhtimismeetmete rakendamise abil.

TULEVIKURISK

Tulevikuriskid on uued, alles ilmnevad või muutuvad riskid, mille suurust on raske määrata ja millel võib olla ettevõttele suur mõju.

Riski juhtimine ja kontrollimine

Tulevikuriske tuvastatakse ja hinnatakse nende tõenäosuse ja mõju alusel vähemalt kaks korda aastas. Tulevikuriskide arengu jälgimine on pidev protsess. Ettevõtte jaoks kõige olulisema mõjuga riske kajastatakse regulaarses riskiaruandes kaks korda aastas.

Riskile avatus

Riskid, millele erilist tähelepanu pööratakse, on küberriskid, nanotehnoloogia, ebapiisav kohanemine kliimamuutustega, asjade internet ja iseliikuvad sõidukid.

4. Solventsus II

Ettevõtte riskide detailne kirjeldus vastavalt Solventsus II direktiivi nõuetele avaldatakse igal aastal solventsuse ja finantsseisundi aruandes, mis on huvitatud osapooltele kättesaadav ettevõtte veebilehel.

Lisa 3. Tulu kindlustusmaksetest, netona edasikindlustusest

Tuhandetes eurodes	2019	2018
Kogutud kindlustusmaksed, bruto	149 046	162 666
Muutus ettemakstud kindlustusmaksete eraldises	-1 055	-16 883
Tulu kindlustusmaksetest, bruto	147 991	145 783
Edasikindlustuse preemiad	-2 837	-3 018
Muutus ettemakstud kindlustusmaksete eraldises	-84	94
Edasikindlustuse osa tulus kindlustusmaksetest	-2 921	-2 924
KOKKU	145 070	142 859

2018. aastal muudeti kogutud kindlustusmaksete kajastamist. Ettevõtte Eesti üksus hakkas kajastama kindlustusperioodi eest võetava kindlustusmakse kogusummas kindlustusperioodi algul, see avaldas kogutud kindlustusmaksete (bruto) saldole 2018.aasta alguses ühekordset mõju summas 13 192 tuhat eurot.

Lisa 4. Tulu investeeringutest

Tuhandetes eurodes	2019	2018
INTRESSITULU/-KULU JÄRGMISTELT INVESTEERINGUTELT:		
Finantsvarad õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumi või kahjumi		
<i>Liigitatud kauplemiseesmärgil hoitavateks</i>		
Võlakirjad ja muud intressikandvad väärtpaberid	-	247
Müügivalmis finantsvarad		
Võlakirjad ja muud intressikandvad väärtpaberid	2 774	2 400
Laenud ja nõuded		
Tähtajalised hoiused	18	3
Raha ja raha ekvivalendid	-	1
Rendikohustised	-12	-
KOKKU	2 780	2 651
KASUM JÄRGMISTE INVESTEERINGUTE MÜÜGIST:		
Finantsvarad õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumi või kahjumi		
<i>Liigitatud kauplemiseesmärgil hoitavateks</i>		
Võlakirjad ja muud intressikandvad väärtpaberid	-	198
Müügivalmis finantsvarad		
Võlakirjad ja muud intressikandvad väärtpaberid	345	396
KOKKU	345	594
KASUM/KAHJUM ÕIGLASE JÄRGMISTE INVESTEERINGUTE VÄÄRTUSE MUUTUSEST:		
Finantsvarad õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumi või kahjumi		
<i>Liigitatud kauplemiseesmärgil hoitavateks</i>		
Võlakirjad ja muud intressikandvad väärtpaberid	-	-420
Valuutakursi muutused	-28	-
KOKKU	-28	-420
Investeeringute kulud	-763	-706
INVESTEERINGUTE TULU, NETO	2 334	2 119

Müügivalmis finantsvarade õiglase väärtuse reserv	2019	2018
Algsaldo	905	3 704
Muus koondkasumis kajastatud õiglase väärtuse muutus	4 528	-2 403
Kasumis või kahjumis kajastatud realiseeritud kasum	-345	-396
Lõppsaldo	5 088	905
Müügivalmis finantsvarade õiglase väärtuse reservi muutus aruandeperioodil	4 183	-2 799

Lisa 5. Esinenud kahjunõuded, netona edasikindlustusest

Tuhandetes eurodes	2019	2018
Bruto		
Makstud aruandeperioodi kahjud	-64 248	-62 326
Makstud eelnevate perioodide kahjud	-20 954	-21 650
Regressina ja jääkvara realiseerimisest laekunud ja saadaolevad summad	10 158	9 456
Muutus rahuldamata nõuete eraldises	-10 172	-9 960
Kahjukäsitluskulud	-4 482	-4 345
KOKKU	-89 698	-88 825
Edasikindlustuse osa		
Makstud aruandeperioodi kahjud	80	2
Makstud eelnevate perioodide kahjud	214	18
Muutus rahuldamata nõuete eraldises	-428	336
KOKKU	-134	356
Neto		
Makstud aruandeperioodi kahjud	-64 168	-62 324
Makstud eelnevate perioodide kahjud	-20 740	-21 632
Regressina ja jääkvara realiseerimisest laekunud ja saadaolevad summad	10 158	9 456
Muutus rahuldamata nõuete eraldises	-10 600	-9 624
Kahjukäsitluskulud	-4 482	-4 345
KOKKU	-89 832	-88 469

Lisa 6. Kulud

Tuhandetes eurodes	2019	2018
Palga- ja muude tasude kulu	-17 856	-15 771
Sotsiaalmaksukulu	-3 671	-4 700
Muud tööjõukulud	-2 044	-2 063
Tööjõukulud kokku	-23 571	-22 534
Komisjonitasud vahendajatele	-9 076	-9 817
Andmetöötluskulud	-2 473	-2 298
Kulud ruumidele	-2 170	-2 224
Kontorikulud (sh sidekulud)	-857	-960
Muud tegevuskulud	-3 528	-3 330
KOKKU	-41 675	-41 163
Kulude jagunemine otstarbe alusel		
Kindlustuslepingute sõlmimiskulud	-23 003	-23 298
Administratiivkulud	-14 190	-13 520
Kahjukäsitluskulud	-4 482	-4 345
KOKKU	-41 675	-41 163

Lisa 7. Nõuded kindlustustegevusest ja ebatõenäoliselt laekuvad nõuded

Tuhandetes eurodes	31.12.2019	31.12.2018
Nõuded otsesest kindlustustegevusest, sh	30 058	29 021
- nõuded kindlustusvõtjate vastu	25 850	25 213
- nõuded vahendajate vastu	2 110	1 968
- suure tõenäosusega laekuvad regressinõuded	1 570	1 378
- jääkvara nõuded	422	338
- muud nõuded	106	124
Nõuded edasikindlustusest	202	484
- sh seotud osapoolte vastu (lisa 18)	-	4
Muud nõuded	51	144
KOKKU	30 311	29 649
Nõuete tähtajaline jaotus		
Ei ole tähtaega ületanud ega allahinnatud:		
- tähtaeg saabumata (tähtaeg saabub 1 aasta jooksul)	29 027	28 341
Tähtaja ületanud, kuid alla hindamata:		
- kuni 3 kuud	1 161	1 293
- 3 kuni 6 kuud	23	6
- 6 kuni 12 kuud	88	8
- üle 1 aasta	12	1
KOKKU	30 311	29 649

EBATÕENÄOLISELT LAEKUVATE NÕUETE ERALDISE MUUTUSED

Tuhandetes eurodes	Individuaalsed allahindlused	Grupipõhised allahindlused	Kokku
Seisuga 1. jaanuar 2018	-255	-82	-337
Perioodi jooksul realiseerunud kahjumid	9	-	9
Perioodi jooksul tühistatud kasutamata summad	610	-	610
Lisandumised	-717	-	-717
Üldiste eraldiste muutus	-	2	2
Seisuga 31. detsember 2018	-353	-80	-433
Perioodi jooksul realiseerunud kahjumid	58	-	58
Perioodi jooksul tühistatud kasutamata summad	518	-	518
Lisandumised	-398	-	-398
Üldiste eraldiste muutus	-	8	8
Seisuga 31. detsember 2019	-175	-72	-247

Lisa 8. Viitlaekumised ja ettemakstud kulud

Tuhandetes eurodes	31.12.2019	31.12.2018
Kapitaliseeritud sõlmimisväljaminekud (sh edasikindlustuse osa)	3 323	3 264
Ettemakstud kulud	695	757
KOKKU	4 018	4 021

KAPITALISEERITUD SÕLMIMISVÄLJAMINEKUD

2019

Tuhandetes eurodes	Kapitaliseeritud sõlmimis- väljaminekud	Kapitaliseeritud sõlmimisvälja- minekute edasi- kindlustuse osa	Kapitaliseeritud sõlmimisvälja- minekud (neto)
Saldo seisuga 1. jaanuar	3 334	-70	3 264
Aasta jooksul kapitaliseeritud sõlmimisväljaminekud	8 921	-197	8 724
Varem kapitaliseeritud sõlmimisväljaminekute amortisatsioon	-8 870	205	-8 665
Saldo seisuga 31. detsember	3 385	-62	3 323

KAPITALISEERITUD SÕLMIMISVÄLJAMINEKUD

2018

Tuhandetes eurodes	Kapitaliseeritud sõlmimis- väljaminekud	Kapitaliseeritud sõlmimisvälja- minekute edasi- kindlustuse osa	Kapitaliseeritud sõlmimisvälja- minekud (neto)
Saldo seisuga 1. jaanuar	2 982	-66	2 916
Aasta jooksul kapitaliseeritud sõlmimisväljaminekud	9 533	-212	9 321
Varem kapitaliseeritud sõlmimisväljaminekute amortisatsioon	-9 181	208	-8 973
Saldo seisuga 31. detsember	3 334	-70	3 264

Lisa 9. Finantsinvesteeringud

Tuhandetes eurodes	31.12.2019	31.12.2018
Müügivalmis finantsvarad		
Võlakirjad ja muud intressi kandvad väärtpaberid		
- noteeritud	287 382	261 854
- noteerimata	16 036	12 877
sh ujuva intressimääraga	59 931	71 837
sh fikseeritud intressimääraga (0,0-3,75%)	243 487	202 894
KOKKU	303 418	274 731
Laenud ja nõuded		
Tähtajalised hoiused	15 018	-
FINANTSINVESTEERINGUD KOKKU	318 436	274 731

FINANTSVARAD ÕIGLASES VÄÄRTUSES MUUTUSTEGA LÄBI KASUMI VÕI KAHJUMI

Tuhandetes eurodes	2019	2018
Saldo seisuga 1. jaanuar	-	10 725
<i>Liigitatud kauplemiseesmärgil hoitavateks:</i>		
Võlakirjad ja muud intressikandvad väärtpaberid		
Müük	-	-10 040
Kasumis või kahjumis kajastatud õiglase väärtuse muutus	-	-420
Kogunenud intressi muutus	-	-265
Saldo seisuga 31. detsember	-	-

MÜÜGIVALMIS FINANTSVARAD

Tuhandetes eurodes	2019	2018
Saldo seisuga 1. jaanuar	274 731	238 835
Võlakirjad ja muud intressikandvad väärtpaberid		
Ost	74,271	74 372
Müük	-49 903	-35 946
Muus koondkasumis kajastatud õiglase väärtuse muutus	4 183	-2 799
Kogunenud intressi muutus	136	269
Saldo seisuga 31. detsember	303 418	274 731

LAENUD JA NÕUDED

Tuhandetes eurodes	2019	2018
Saldo seisuga 1. jaanuar	-	22 400
Tähtajalised hoiused		
Ost	15 000	-
Tähtaja saabumine	-	-22 400
Kogunenud intressi muutus	18	-
Saldo seisuga 31. detsember	15 018	-

VÕLAKIRJADE JA MUUDE INTRESSI KANDVATE VÄÄRTPABERITE JAOTUS TÄHTAEGADE JÄRGI

Tuhandetes eurodes	31.12.2019	31.12.2018
Kuni 1 aasta	64 614	33 100
1 kuni 2 aastat	32 985	74 473
2 kuni 5 aastat	172 871	120 860
5 kuni 10 aastat	32 948	46 298
KOKKU	303 418	274 731

HOIUSTE JAOTUS TÄHTAJA ALUSEL

Tuhandetes eurodes	31.12.2019	31.12.2018
Kuni 6 kuud	5 017	-
6 kuni 12 kuud	10 001	-
KOKKU	15 018	-

FIKSEERITUD INTRESSIMÄÄRAGA VÕLAKIRJADE JAOTUS INTRESSIMÄÄRADE ALUSEL

Tuhandetes eurodes	31.12.2019	31.12.2018
Intressimääraga: 0,0-0,9%	124 567	92 468
Intressimääraga: 1,0-1,9%	100 562	85 310
Intressimääraga: 2,0-2,9%	15 322	22 178
Intressimääraga: 3,0-3,9%	3 036	2 938
KOKKU	243 487	202 894

FINANTSINVESTEERINGUTE LIIGITUS VASTAVALT STANDARDILE IAS 39

Tuhandetes eurodes	31.12.2019		31.12.2018	
	Õiglane väärtus	Soetusmaksumus	Õiglane väärtus	Soetusmaksumus
Müügivalmis finantsvarad				
Võlakirjad ja muud intressikandvad väärtpaberid	303 418	296 670	274 731	272 301
Laenud ja nõuded				
Tähtajalised hoiused	15 018	15 000	-	-
FINANTSVARAD KOKKU	318 436	311 670	274 731	272 301

Õiglases väärtuses kajastatavad finantsinvesteeringud

Finantsvarade ja -kohustiste õige õiglase väärtuse tagamiseks järgitakse kindlat korda ja viiakse läbi kontrolliprotseduurid. Näiteks kontrollivad väärtust mitu erinevat ettevõttevälist isikut ning vajaduse korral hinnatakse ebaloosulikke hinnamuutusi.

Õiglase väärtuse kindlakstegemiseks kasutatakse mitmesuguseid hindamismeetodeid sõltuvalt finantsinstrumentide liigist ning sellest, millises ulatuses nendega aktiivsetel turgudel kaubeldakse. Võlakirjade hindamine põhineb tavaliselt Bloombergi hindadel. Piiratud hulga varade korral määratakse väärtus teiste meetodite abil. Börsil noteerimata finantsvarade õiglane väärtus leitakse sarnaste turutehingute põhjal, või kui need puuduvad, siis väärtuse järgi, mis on leitud üldtunnustatud hindamistehnikaid kasutades.

Õiglases väärtuses mõõdetud finantsinstrumendid on jagatud kolmele hierarhiatasemele sõltuvalt nende likviidsusest ja hindamismeetoditest. Hierarhiatasemeid kontrollitakse kord kvartalis ning kui asjaolud on muutunud, liigitatakse finantsinstrument ümber õigele hierarhiatasemele. Finantsvarade õiglase väärtuse liigitust kirjeldab tabel 11.

Tabel 11. Õiglase väärtuse hierarhia määramine

Tuhandetes eurodes			
31.12.2019	1. tase	2. tase	Õiglane väärtus kokku
Müügivalmis finantsvarad			
Võlakirjad	273 986	29 432	303 418
31.12.2018	1. tase	2. tase	Õiglane väärtus kokku
Müügivalmis finantsvarad			
Võlakirjad	247 337	27 394	274 731

-

1. tase – finantsvarad ja -kohustised, mille hindamise aluseks on samaväärsete varade ja kohustiste börsinoteeringud aktiivsetel turgudel.

Börsinoteeringuid aktiivsetel turgudel peetakse vara õiglase väärtuse hindamise parimaks aluseks. Aktiivset turgu iseloomustavad tavaliselt börsinoteeringud, mis on kergesti ja korrapäraselt kättesaadavad ning mis esindavad tegelikke ja korrapäraselt toimuvaid tehinguid sõltumatute osapoolte vahel. Turu aktiivsuse hindamiseks tehingute sageduse ja mahu alusel kasutab ettevõtte Bloombergi koostatud ja avaldatud teavet.

Siia kategooriasse kuuluvad intressikandvad varad (sealhulgas valitsuse tagatud võlakirjad), millel on hindamise ajal aktiivsel turul börsinoteering.

2. tase – finantsvarad ja -kohustised, mille hindamise aluseks on börsinoteering või muud otseselt või kaudselt jälgitavad turuandmed.

Teisel hierarhiatasemel on kõik olulised sisendid kas otseselt või kaudselt jälgitavad. Enamik teise taseme instrumentidest on sellised, millega kaubeldakse igapäevaste noteeritud hindadega ning millega turutehingud toimuvad tihti, kuid kus turgu ei peeta sageduse ja mahu poolest piisavalt aktiivseks. Väga piiratud hulga instrumentide väärtust hinnatakse mudeli abil, kasutades turuandmeid, mis on kaudselt jälgitavad, mis tähendab, et hinnad saab tuletada jälgitavatest turgudest, kus turu intressimäärasid ja alushindasid uuendatakse tavaliselt iga päev või erandjuhtudel vähemalt kord kuus.

Teisele tasemele liigitatud instrumentide hulka kuuluvad intressikandvad varad, mille turg pole piisavalt aktiivne, nagu ettevõtete võlakirjad ja hoiuste sertifikaadid.

3. tase - mittelikviidsel turul kaubeldavad finantsvarad ja -kohustised, mille turuandmed ei ole jälgitavad või mis näitavad kauplemistaset ilma tegelike tehinguteta.

Kui kättesaadavad pole ei börsinoteeringud aktiivsetel turgudel ega jälgitavad turuandmed, määratakse finantsinstrumentide õiglase väärtus mittejälgitavatel turuandmetel põhinevate hindamismeetoditega.

Kolmas tase hõlmab noteerimata instrumente ja sundmüügi varasid.

Ettevõtte ei olnud seisuga 31. detsember 2019 kolmanda taseme instrumente.

Finantsinvesteeringute liigitus vastavalt standardile IFRS 9

Vastavalt standardi IFRS 4 nõuetele peavad kindlustusettevõtted, kes on otsustanud standardi IFRS 9 rakendamise kuni aastani 2022 edasi lükata, avalikustama täiendavat informatsiooni oma finantsvarade õiglase väärtuse ja õiglase väärtuse muutuste kohta. See informatsioon tuleb esitada kahe finantsvarade grupi kohta.

Kuna grupeerimine eeldab, et ettevõtte hindaks oma tulevast finantsvarade haldamiseks kasutatavat ärimudelit, on ettevõtte valinud eelduse, et peaaegu kõiki finantsinvesteeringuid kajastatakse õiglases väärtuses muutustega läbi kasumi või kahjumi. See ei välista võimalust, et standardi IFRS 9 esmakordsel rakendamisel teeb ettevõtte teistsuguse valiku.

Eelnevast lähtuvalt on ettevõtte jaotanud oma finantsvarad standardi IFRS 9 nõuete kohaselt kahte gruppi: finantsvarad, mida kajastatakse õiglases väärtuses muutustega läbi kasumi või kahjumi ja finantsvarad, mida kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses ning avalikustab nende õiglase väärtuse aruandeperioodi lõpu seisuga ja aruandeperioodil toimunud õiglase väärtuse muutuse.

Tuhandetes eurodes	Õiglane väärtus 31.12.2019	Õiglase väärtuse 31.12.2018	Õiglase väärtuse muutus
Müügivalmis finantsvarad			
Võlakirjad ja muud intressikandvad väärtpaberid	303 418	274 731	28 687
Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavad finantsvarad			
Tähtajalised hoiused	15 018	-	15 018
FINANTSVARAD KOKKU	318 436	274 731	43 705

Lisa 10. Materiaalne põhivara

Tuhandetes eurodes	Vara kasutusõigus: ehitised	Muu materiaalne põhivara
Raamatupidamisväärtus seisuga 31. detsember 2017		442
Soetamine	-	457
Mahakandmine	-	-332
Müük	-	-34
Soetusmaksumus seisuga 31.12.2018	-	1 887
- sh täielikult amortiseerunud põhivara	-	1 089
Aruandeperioodi kulum	-	-333
Müüdud ja mahakantud põhivarade kulum	-	358
Akumuleeritud kulum seisuga 31. detsember 2018	-	-1 329
Raamatupidamisväärtus seisuga 31.12.2018	-	558
IFRS 16 esmakordne rakendamine seisuga 1. jaanuar	5 154	-
Soetamine	26	407
Müük	-	-35
Soetusmaksumus seisuga 31. detsember 2019	5 180	2 259
- sh täielikult amortiseerunud põhivara	-	1 199
Aruandeperioodi kulum	-1 265	-314
Müüdud ja mahakantud põhivarade kulum	-	34
Akumuleeritud kulum seisuga 31. detsember 2019	-1 265	-1 609
Raamatupidamisväärtus seisuga 31. detsember 2019	3 915	650

Materiaalne põhivara hõlmab kasutusõiguse alusel kasutavaid varasid, mis ei vasta kinnisvarainvesteeringu määratlusele.

Rendilepingud, milles ettevõtte on rentnik, on seotud peamiselt ruumide, sõidukite ja kontoriseadmetega. Kasutusõiguse alusel kasutatavad varad on seotud suurte kontoripindade rendilepingutega.

Ettevõtte rendib ruume enda tarbeks. Eeldatav rendiperiood on 3 kuni 4 aastat. Mõned lepingud sisaldavad pikendamisvõimalust.

Muutuvad rendimaksed on seotud tarbijahinnaindeksitega.

2019. aasta kulud, mis olid seotud rendilepingutega, mida finantsseisundi aruandes ei kajastatud, moodustasid 437 tuhat eurot.

Lisateavet rentide kohta vt ka lisast 1 „Olulised arvestuspõhimõtted ja hindamiselused“ ja lisast 12 „Rendikohustised“.

Lisa 11. Kohustised kindlustustegevusest

Tuhandetes eurodes	31.12.2019	31.12.2018
Kohustised otsesest kindlustustegevusest, sh	5 075	5 065
- kohustised kindlustusvõtjate ees	3 246	3 225
- kohustised vahendajate ees	1 710	1 702
- muud kohustised	119	138
Kohustised edasikindlustusest	984	1 091
- sh seotud osapoolte ees (Lisa 18)	637	683
Muud kohustised	146	121
KOKKU	6 205	6 277

Kõik eespool mainitud kohustised on lühiajalised.

Lisa 12. Rendikohustised

2018. aasta majandusaasta aruandes esitatud rendikohustuste võrdlus rendikohustistega 1. jaanuaril 2019:

Tuhandetes eurodes	
Tulevaste rendimaksete miinimumsumma seisuga 31. detsember 2018	6 164
Rendilepingud, mida ei ole finantsseisundi aruandes kajastatud *)	-980
Diskonteerimise mõju	-30
Rendikohustused seisuga 1. jaanuar 2019	5 154
Kaalutud keskmine alternatiivne laenuintressimäär esmakordsel kajastamisel, %	0,27

*) ei kajastata madala väärtuse, lühiajalisuse või üksusepõhise olulisusläve tõttu

Kasutusrendilepingute tulevaste rendimaksete miinimumsumma kokku (rentnik):

Tuhandetes eurodes	
Tähtaeg	2018
Kuni 1 aasta	1 777
1 kuni 5 aastat	4 387
KOKKU	6 164

Rendikohustiste muutuste võrdlus rahavoogudega finantstegevusest

Tuhandetes eurodes		2019
Algsaldo		-
IFRSi esmakordne rakendamine seisuga 1. jaanuar		5 154
Rahavood – rendikohustiste tagasimaksed		-1 258
Rahavood – rendikohustise intressimaksed		-12
Mitterahalised muutused – uued rendid ja ümberhindlused		26
Mitterahalised muutused – intressikulu		12
Lõppsaldo **)		3 922

**) millest 2 654 tuhat eurot kuulub maksmisele hiljem kui 12 kuud pärast aruandekuupäeva

Rendilepingutega seotud raha väljamakseid oli 2019. aastal kokku 1 708 tuhat eurot (sh selliste rendilepingute maksed, mida finantsseisundi aruandes ei kajastata, vt lisa 10).

Lisateavet rendilepingute kohta vt lisast 1 „Olulised arvestuspõhimõtted ja hindamisalused“ ja lisast 10 „Materiaalne põhivara“.

Lisa 13. Viitvõlad ja ettemakstud tulud

Tuhandetes eurodes	31.12.2019	31.12.2018
Tulemustasu reserv (sh maksud)	2 217	2 062
Puhkusetasu reserv (sh maksud)	1 156	1 105
Võlgnevus töötajatele	736	683
Maksuvõlad	684	731
- sh ettevõtte tulumaks	272	310
Muud viitvõlad	1 246	1 265
KOKKU	6 039	5 846
Viitvõlgade ja ettemakstud tulude tähtajaline jaotus:		
Kuni 12 kuud	6 039	5 846

Lisa 14. Kohustised kindlustuslepingutest ja edasikindlustuse varad

Tuhandetes eurodes	31.12.2019	31.12.2018
Bruto		
Toimunud ja teatatud kahjude ning kahjukäsitluskulude eraldis	85 826	77 852
Toimunud, kuid teatamata kahjude eraldis	34 846	32 649
Ettemakstud kindlustusmaksete eraldis	62 620	61 565
KOKKU	183 292	172 066

Edasikindlustuse osa

Toimunud ja teatatud kahjude ning kahjukäsitluskulude eraldis	4 236	4 690
Toimunud, kuid teatamata kahjude eraldis	231	206
Ettemakstud kindlustusmaksete eraldis	647	733
KOKKU	5 114	5 629

Neto

Toimunud ja teatatud kahjude ning kahjukäsitluskulude eraldis	81 590	73 162
Toimunud, kuid teatamata kahjude eraldis	34 615	32 443
Ettemakstud kindlustusmaksete eraldis	61 973	60 832
KOKKU	178 178	166 437

Tuhandetes eurodes	2019		
Toimunud ja teatatud kahjude ning toimunud, kuid teatamata kahjude eraldis ja kahjukäsitluskulude eraldis	Kohustised kindlustuslepingutest	Edasikindlustuse osa	Neto
Saldo seisuga 1. jaanuar	110 501	-4 896	105 605
Aruandeperioodil toimunud ja teatatud kahjude rahuldamata nõuete eraldise muutus	18 352	-656	17 696
Eelnevatel perioodidel toimunud ja teatatud kahjude rahuldamata nõuete eraldise muutus	-10 568	1 111	-9 457
Aruandeperioodil toimunud, kuid teatamata kahjude eraldise muutus	10 904	-38	10 866
Eelnevatel perioodidel toimunud, kuid teatamata kahjude eraldise muutus	-8 707	12	-8 695
Kahjukäsitluskulude eraldise muutus	190	-	190
Saldo seisuga 31. detsember	120 672	-4 467	116 205

Tuhandetes eurodes		2018	
Toimunud ja teatatud kahjude ning toimunud, kuid teatamata kahjude eraldis ja kahju-käsitluskulude eraldis	Kohustised kindlustus-lepingutest	Edasikindlus-tuse osa	Neto
Saldo seisuga 1. jaanuar	100 541	-4 559	95 982
Aruandeperioodil toimunud ja teatatud kahjude rahuldamata nõuete eraldise muutus	24 403	-2 434	21 969
Eelnevatel perioodidel toimunud ja teatatud kahjude rahuldamata nõuete eraldise muutus	-15 606	2 026	-13 580
Aruandeperioodil toimunud, kuid teatamata kahjude eraldise muutus	10 479	-36	10 443
Eelnevatel perioodidel toimunud, kuid teatamata kahjude eraldise muutus	-9 355	107	-9 248
Kahjukäsitluskulude eraldise muutus	39	-	39
Saldo seisuga 31. detsember	110 501	-4 896	105 605

Tuhandetes eurodes		2019	
Ettemakstud kindlustusmaksete eraldis	Kohustised kindlustus-lepingutest	Edasikindlus-tuse osa	Neto
Saldo seisuga 1. jaanuar	61 565	-733	60 832
Perioodi kogutud kindlustusmaksed	149 046	-2 837	146 209
Perioodi tulu kindlustusmaksetest	-147 991	2 921	-145 070
Valuutakursi muutus	-	2	2
Saldo seisuga 31. detsember	62 620	-647	61 973

Tuhandetes eurodes		2018	
Ettemakstud kindlustusmaksete eraldis	Kohustised kindlustus-lepingutest	Edasikindlus-tuse osa	Neto
Saldo seisuga 1. jaanuar	44 683	-643	44 040
Perioodi kogutud kindlustusmaksed	162 666	-3 018	159 648
Perioodi tulu kindlustusmaksetest	-145 784	2 924	-142 860
Valuutakursi muutus	-	4	4
Saldo seisuga 31. detsember	61 565	-733	60 832

Kahjunõuded aastatel 2010-2019

Alljärgnevad tabelid kirjeldavad kahjunõuete kujunemist aastatel 2010-2019. Tabelites on esitatud kumulatiivsed hinnangud kahjunõuete kujunemise kohta (makstud kahjud, sh regressid ja jääkvarad, toimunud ja teatatud kahjude eraldis ning toimunud, kuid teatamata kahjude eraldis) brutoväärtuses. Andmed väljamakstud hüvitiste kohta on esitatud viimases tabelis. Tabelid ei sisalda andmeid kahjukäsitluse tegelike kulude kohta ega kahjukäsitluskulude eraldise kohta.

Varasemate juhtumiaastate rahuldamata nõuete brutoeraldis seisuga 31. detsember 2019 oli 5 494 tuhat eurot (31. detsember 2018: 6 418 tuhat eurot).

Kahjunõuetega seotud hinnangute muutumist ajas mõjutavad mitmesugused tegurid ning muutus toimub sagedamini pika kahjude teatamise ja hüvitamisega toodete puhul. Kuigi tabelis sisalduv teave annab ajaloolise ülevaate rahuldamata nõuete hinnangute adekvaatsusest, ei ole see üksi piisav järelduste tegemiseks rahuldamata nõuete hinnangute adekvaatsuse kohta 2019. aasta lõpu seisuga. Ettevõtte usub, et rahuldamata nõuete eraldise hinnang 2019. aasta lõpu seisuga on 31. detsembrini 2019 tekkinud kahjunõuete katmiseks piisav (hoolimata sellest, kas nõuetest on teatatud või mitte). Siiski on selge, et paratamatu määramatuse tõttu kujunevad ettevõtte makstud lõplikud summad hinnangutest erinevaks, ehkki ettevõtte püüab selliseid erinevusi vähendada niivõrd, kui see on võimalik.

Kahjunõuded, bruto

Tuhandetes eurodes	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Seisuga 31. detsember										
Kahju toimumise aasta	71 683	66 946	68 357	70 894	69 821	76 735	87 509	81 838	90 703	86 608
Üks aasta hiljem	71 690	69 644	68 659	73 242	70 326	77 744	90 643	81 990	93 017	
Kaks aastat hiljem	70 102	69 294	68 434	73 562	71 256	78 427	87 020	81 160		
Kolm aastat hiljem	69 148	66 592	66 927	72 272	71 629	78 548	86 495			
Neli aastat hiljem	69 395	65 692	63 858	72 579	70 588	78 575				
Viis aastat hiljem	69 041	65 379	62 648	73 131	69 099					
Kuus aastat hiljem	68 431	64 980	61 706	72 781						
Seitse aastat hiljem	67 848	64 845	62 801							
Kaheksa aastat hiljem	67 465	64 639								
Üheksa aastat hiljem	66 734									
Rahuldamata nõuete eraldis (sh toimunud, kuid teatamata kahjud) seisuga 31. detsember 2019	3 581	3 440	4 724	10 358	7 131	9 672	8 857	11 551	23 087	29 255

Kindlustushüvitised, regressid ja päästetud vara (kumulatiivselt), bruto

Tuhandetes eurodes	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Seisuga 31. detsember										
Kahju toimumise aasta	46 732	47 296	43 432	46 648	46 600	53,052	60 231	53 199	55 821	57 352
Üks aasta hiljem	60 916	57 908	54 967	59 474	59 494	66 451	75 190	67 702	69 930	
Kaks aastat hiljem	60 951	59 997	56 077	60 675	60 633	67 693	77 037	69 610		
Kolm aastat hiljem	61 871	60 355	56 727	61 269	61 592	68 329	77 637			
Neli aastat hiljem	62 660	60 533	56 983	61 679	61 898	68 903				
Viis aastat hiljem	63 098	60 631	57 309	62 316	61 968					
Kuus aastat hiljem	62 719	61 015	57 793	62 407						
Seitse aastat hiljem	63 085	61 227	58 050							
Kaheksa aastat hiljem	63 128	61 219								
Üheksa aastat hiljem	63 183									

Lisa 15. Ettvõtte tulumaks

(A) TULUMAKSUKULU

Tuhandetes eurodes	2019	2018
Aruandeperioodi tulumaks	-726	-734
Edasilükkunud tulumaks	-40	-161
KOKKU TULUMAKSUKULU	-766	-895
Tulumaksukulu jaotus		
Läti	-431	-766
Leedu	-335	-129
KOKKU	-766	-895

(B) TULUMAKSUKULU VÕRDLUS

Tuhandetes eurodes	2019	2018
Filiaalide kasum	4 281	4 528
Maksumäär 15%/20%	-746	-869
Püsivad erinevused	-46	-90
Ajutised erinevused	2	-
Varem kajastamata tulumaksuvara kajastamine	-	94
Eelmise aasta maksu korrigeerimine	16	-38
Annetused	8	8
KOKKU TULUMAKSUKULU ARUANDEPERIOODIL	-766	-895

(C) EDASILÜKKUNUD TULUMAKS

Tuhandetes eurodes	31.12.2019	31.12.2018
Edasilükkunud tulumaksu kohustus		
Regressidest tagasisaadavate summade eraldis	-118	-71
EDASILÜKKUNUD TULUMAKSU KOHUSTIS KOKKU	-118	-71
Edasilükkunud tulumaksu vara		
Puhkusetasu reserv ja muud viitvõlad	27	11
Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded	10	21
Ebatõenäoliselt laekuvate nõuete allahindlus	-2	-4
EDASILÜKKUNUD TULUMAKSU VARA KOKKU	35	28
NETO EDASILÜKKUNUD TULUMAKSU VARA (-) /VARA	-83	-43

EDASILÜKKUNUD TULUMAKSU JAOTUS

Tuhandetes eurodes	31.12.2019	31.12.2018
Edasilükkunud tulumaksu kohustis		
Leedu	-118	-71
Edasilükkunud tulumaksu vara		
Leedu	35	28
Neto edasilükkunud tulumaksu kohustis (-) /vara		
Leedu	-83	-43

(D) ARUANDEPERIOODI ETTEVÕTTE TULUMAKSU KOHUSTIS (-)/ETTEMAKS

Tuhandetes eurodes	31.12.2019	31.12.2018
Saldo seisuga 1. jaanuar	-310	300
Arvestatud	-726	-734
Makstud	764	124
Saldo seisuga 31. detsember	-272	-310

Lisa 16. Investeering tütaretevõttesse

Support Services AS osutab kindlustuspoliisidega seotud teenuseid If P&C Insurance AS-i partneritele, nagu näiteks Luminor Bank AS, Coop Pank AS ja Coop Liising AS.

Juriidiline aadress: Lõõtsa 8a, Tallinn 11415

Tuhandetes eurodes	31.12.2019	31.12.2018
Aktsiate soetusmaksumus	88	88
Aktsiate arv	25 000	25 000
Osalus	100%	100%
Omakapital kokku	1 373	1 356
Aktsiaapital	25	25
Ülekurss	63	63
Kohustuslik reservkapital	3	3
Eelmiste perioodide jaotamata kasum	1 265	414
Aruandeperioodi kasum	17	851
Investeering emaettevõtte finantsseisundi aruandes	88	88

Lisa 17. Omakapital

Aktiivkapital

Seisuga 31. detsember 2019 oli emiteeritud 6 391 165 aktsiat nimiväärtusega 1 euro.

Ülekurs

Ülekurs on aktsia nimiväärtuse ja väljalaskehinna vahe. Ülekursi võib kasutada kogunenud kahjumi katmiseks, kui seda ei ole võimalik katta eelmiste perioodide jaotamata kasumi, kohustusliku reservkapitali või muude põhikirjajärgsete reservide arvelt, ja aktsiakapitali suurendamiseks fondi emissiooni teel.

Seisuga 31. detsember 2019 oli ülekurs 3 679 tuhat eurot (31. detsember 2018: 3 679 tuhat eurot).

Kohustuslik reservkapital

Reservkapital on moodustatud vastavalt Eesti äriseadustiku nõuetele. Kohustuslik reservkapital ei või olla väiksem kui 1/10 aktsiakapitalist.

Seisuga 31. detsember 2019 oli kohustuslik reservkapital 2 362 tuhat eurot (31. detsember 2018: 2 362 tuhat eurot).

Eelmiste perioodide jaotamata kasum

27. märtsil 2019 otsustas ainuaktsionär maksta dividendidena välja 3 700 tuhat eurot ja jätta eelmiste perioodide jaotamata kasumiks pärast dividendi väljamaksmist 143 550 tuhat eurot.

Makstud dividendid, tuhandetes eurodes

	2019	2018
Välja kuulutatud ja makstud aasta jooksul	3 700	3 100
Lõplik dividend lihtaktsia kohta eurodes	€0,5789	€0,4850

Tingimuslik ettevõtte tulumaksu kohustis

Ettevõtte eelmiste perioodide jaotamata kasum oli 2019. aasta 31. detsembri seisuga 163 439 tuhat eurot (2018. aastal 147 250 tuhat eurot). Eestis toimuva tegevusega seotud eelmiste perioodide jaotamata kasum moodustas 159 910 tuhat eurot (2018. aastal 143 255 tuhat eurot).

Maksimaalne võimalik tulumaksukohustise summa, mis võib kaasneda Eestis ettevõtte eelmiste perioodide jaotamata kasumi väljamaksmisel dividendidena, kui mitte arvestada Läti ja Leedu filiaalide eelmiste perioodide jaotamata kasumit, on 31 982 tuhat eurot (2018. aastal 28 707 tuhat eurot). Ettevõtte saaks seega netodividendina välja maksta 131 457 tuhat eurot (2018. aastal 118 542 tuhat eurot), sealhulgas filiaalide kasumi summas 3 529 tuhat eurot (2018. aastal 3 714 tuhat eurot), millest on maha arvatud Läti ja Leedu tulumaks.

Maksimaalse võimaliku tulumaksukohustise arvestamisel on lähtutud eeldusest, et jaotatavate netodividendide ja 2019. aasta koondkasumiaruandes kajastatava dividendide tulumaksukulu summa ei või ületada jaotamata kasumit seisuga 31. detsember 2019.

Jaotamata kasumi jaotamist võivad täiendavalt piirata regulatiivsed kapitalinõuded.

Lisa 18. Tehingud seotud osapooltega

1. Teave seotud ettevõtete kohta

Tütarettevõte

Tütarettevõtte Support Services AS (asukoht: Tallinn, Eesti) osutab kindlustuspoliisidega seotud teenuseid If P&C Insurance AS-i partneritele, nagu näiteks Luminor Bank AS, Coop Pank AS ja Coop Liising AS.

Emaettevõte ja muud kontserniettevõtted

If P&C Insurance Holding Ltd asub Stockholmis Rootsis ning on If grupi emaettevõte. Tegemist on valdusettevõttega, mis hoiab ja haldab If grupi ettevõtete aktsiaid. Valdusettevõte on Rootsi ettevõtete If P&C Insurance Ltd (publ) ja If Livförsäkring AB ning Eesti ettevõtte If P&C Insurance AS omanik. If tegutseb Taanis, Norras, Lätis, Eestis ja Soomes filiaalide kaudu. Lisaks Põhjamaade filiaalidele on If P&C Insurance Ltd (publ) asutanud filiaalid Saksamaale, Prantsusmaale, Hollandisse ja Ühendkuningriiki.

Valdusettevõte on ka Kopenhaagenis Taanis asuva If IT Services A/S-i omanik. Selle ettevõtte ülesandeks on osta IT-teenuseid If grupi ettevõtetele Põhjamaades ja Baltikumis.

If P&C Insurance Holding Ltd on börsil noteeritud Soome ettevõtte Sampo plc 100% tütarettevõte.

Suhted Sampo

Sampo plc asub Helsingis Soomes. Selle põhitegevus on aktsiate, muude väärtpaberite ja kinnisvara omamine ja haldamine, väärtpaberitega kauplemine ja muu investeerimistegevus. Sampo plc haldab ettevõtte investeerimisvarasid. Osutatud teenuste eest makstakse fikseeritud komisjonitasu vastavalt hallatavate investeerimisvarade turuväärtusele.

Ettevõtte on sõlminud oma teenuste turustamiseks ja müümiseks lepingu Sampo plc tütarettevõttega Mandatum Life Insurance Baltic SE. Teenuse eest makstakse komisjonitasu.

Suhted Nordeaga

Nordea on Sampo sidusettevõte ning seega ka Ifiga seotud ettevõte.

Luminor Bank AS (endine Nordea) on ettevõtte panganduspartner. Sõlmitud on lepingud pangakontode haldamiseks ning seonduvate teenuste osutamiseks. Luminor müüb Ifi kahjukindlustuse teenuseid Balti riikides. Teenuse eest makstakse komisjonitasu.

Varahaldustegevuse raames investeerib ettevõtte Luminor Bank AS-i (endine Nordea) hoiustesse. Alates 01.10.2019 ei kajasta ettevõtte Luminor Bank ASi enam seotud osapoolena kuna Nordea osalus Luminoris vähenes 50%lt 20%le.

Muud seotud osapooled

Seotud osapoolteks loetakse ka ettevõtte aktsionäre, töötajaid, juhatuse ja nõukogu liikmeid, nende lähedasi pereliikmeid ja muid isikuid, kelle üle eespool märgitud isikutel on oluline mõju.

2. Tehingud juhatuse ja nõukogu liikmetega

Juhatus liikmetele maksti 2019. aastal tasusid koos sotsiaalmaksuga kogusummas 1 255 tuhat eurot (2018: 1 284 tuhat eurot). Aruandeperioodil juhatuse liikmetele lahkumishüviti ei makstud (2018: 0 eurot). Vastavalt juhatuse liikmetega sõlmitud lepingutele makstakse lepingu lõpetamisel lahkumishüvitist kuni 12 kuu ulatuses. Nõukogu liikmetele 2018. ja 2019. aastal tasu ei makstud. Juhatus liikmetega on aruandeperioodil sõlmitud kindlustuslepinguid summas 10 tuhat eurot (2018: 10 tuhat eurot).

Juhatus esimehe ja teiste juhatuse liikmete töötasu koosnes aruandeperioodil fikseeritud põhitasust, tulemustasust ja osalusest pikaajalises bonusprogrammis. Juhatus esimehele ja teistele juhatuse liikmetele makstava tulemustasu osakaal ei ületa 30% põhitasust. Iga-aastase tulemustasu maksmise aluseks on ettevõtte ja If grupi majandustulemused ning isiklike tööalaste eesmärkide täitmine. Märkimisväärne osa teenitud tulemustasust makstakse välja mitte varem kui kolme aasta pärast. Pikaajalise bonusprogrammi alusel makstavad tulemustasud sõltuvad Sampo plc aktsia hinna liikumisest, If grupi kindlustustegevuse marginaalist ja Sampo grupi riskiga korrigeeritud kapitali tootlusest (RORAC). Märkimisväärne osa teenitud tulemustasust makstakse välja mitte varem kui kolme aasta pärast.

3. Tehingud muude kontserniettevõtete ja seotud ettevõtetega

3.1. Ettevõttel on sõlmitud edasikindlustuse lepingud ettevõttega If P&C Insurance Ltd (publ)

Tuhandetes eurodes	Arvestatud edasi-kindlustuse preemiad		Saadud hüvitised ja komisjonitasud	
	2019	2018	2019	2018
If P&C Insurance Ltd (publ)	1 599	1 779	10	25

Nimetatud tehingutest seisuga 31. detsember 2019 ja 31. detsember 2018 on ettevõttel järgmised nõuded ja kohustised:

Tuhandetes eurodes	31.12.2019	31.12.2018
Nõuded		
If P&C Insurance Ltd (publ)	-	4
Kohustised		
If P&C Insurance Ltd (publ)	637	683

3.2. Seotud ettevõtetele on müüdud teenused ja neilt on ostetud teenused:

Tuhandetes eurodes	Ostetud teenused		Müüdud teenused	
	2019	2018	2019	2018
Mandatum Life Insurance Baltic SE	-	-	8	17
Nordea Grupi ettevõtted	445	439	210	752
If P&C Insurance Ltd (publ)	12	34	208	235
Sampo plc	627	564	-	-
If IT Services A/S	482	467	-	-
Kokku	1 566	1 504	426	1 004

Nimetatud tehingutest seisuga 31. detsember 2019 ja 31. detsember 2018 on ettevõttel järgmised nõuded ja kohustised:

Tuhandetes eurodes	31.12.2019	31.12.2018
Nõuded		
Nordea Grupi ettevõtted	-	89
Kohustised		
Nordea Grupi ettevõtted	-	18
Sampo plc	163	146
If P&C Insurance Ltd (publ)	7	25
If IT Services A/S	36	-
Kokku	206	189

3.3. Ettevõtte on soetanud finantsvarasid ja saanud investeerimistulu järgmistelt seotud ettevõtetelt:

Tuhandetes eurodes	31.12.2019	31.12.2018
Finantsvarad		
Nordea Grupi ettevõtted	5 141	-
Tuhandetes eurodes	2019	2018
Tulu/kulu investeringutest		
Nordea Grupi ettevõtted	9	3

Allkirjad 2019. aasta majandusaasta aruandele

If P&C Insurance AS-i juhatus on koostanud 2019. aasta tegevusaruande ja raamatupidamise aastaaruande.

Allkirjad:

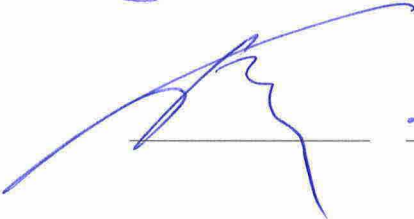
Heinar Olak

juhatuse liige

_____ 21.02. 2020

Tiit Kolde

juhatuse liige

_____ 21.02. 2020

KPMG Baltics OÜ
Narva mnt 5
Tallinn 10117
Estonia

Telephone +372 6 268 700
Fax +372 6 268 777
Internet www.kpmg.ee

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

If P&C Insurance AS aktsionärile

Aruanne raamatupidamise aastaaruande auditi kohta

Arvamus

Oleme auditeerinud If P&C Insurance AS (ettevõtte) raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab finantsseisundi aruannet seisuga 31. detsember 2019, koondkasumiaruannet, rahavoogude aruannet ja omakapitali muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud aasta kohta ja raamatupidamise aastaaruande lisasid, mis sisaldavad oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ning muud selgitavat informatsiooni.

Meie arvates kajastab lehekülgedel 8 kuni 58 esitatud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt ettevõtte finantsseisundit seisuga 31. detsember 2019 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu Euroopa Liit on need vastu võtnud.

Arvamuse alus

Teostasime oma auditi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meile nende standarditega pandud kohustusi on täiendavalt kirjeldatud käesoleva aruande alalõigus „Vandeauditori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga”. Oleme ettevõttest sõltumatud kooskõlas Eesti Vabariigis raamatupidamise aruande auditile kohalduvate eetikanõuetega ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt neile nõuetele. Usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane, et olla aluseks meie arvamusele.

Peamised auditi asjaolud

Peamised auditi asjaolud on asjaolud, mis olid meie kutsealase otsustuse kohaselt käesoleva perioodi raamatupidamise aastaaruande auditi seisukohast kõige märkimisväärsamad. Neid asjaolusid käsitlesime raamatupidamise aastaaruande kui terviku auditi kontekstis ja selle kohta arvamus kujundamisel ning me ei esita nende asjaolude kohta eraldi arvamust.

Rahuldamata nõuete eraldise väärtus ja täielikkus	
Rahuldamata nõuete eraldise brutoväärtus raamatupidamise aastaaruandes seisuga 31. detsember 2019 oli 120 672 tuhat eurot ning kasumis/kahjumis kajastatud kulu eraldise muutusest oli 10 171 tuhat eurot. Viitame järgmistele raamatupidamise aastaaruande lisadele: Lisa 1 (arvestuspõhimõtted), Lisa 14 (finantsteave).	
Peamine auditi asjaolu	Kuidas seda asjaolu auditis käsitleti
Rahuldamata nõuete eraldis seisuga 31. detsember 2019 koosnes toimunud, kuid teatamata kahjude eraldisest summas 34 846 tuhat eurot ning teatatud kahjude eraldisest (sh kahjukäsitluskulude eraldis) summas 85 826 tuhat eurot.	Hindasime, kas reserve arvutamiseks kasutatavad meetodid on asjakohased ning vastavuses finantsaruandluse raamistikuga.
Rahuldamata nõuete eraldise moodustamisel tuleb anda olulisi hinnanguid ebakindlate	Testisime juhtkonna kehtestatud sisekontrollimehhanisme, mis on seotud kahjude eraldise arvustamisega, sh sisekontrollimehhanisme, mis on seotud aktuaarsete arvutuste sisendandmete hankimisega.

tulevikusündmuste, sh peamiselt poliisiomanikele välja makstavate kahjude ajastuse ja suuruse kohta. Ettevõtte kasutab arvutatud tehniliste eraldiste kinnitamiseks väljakujunenud aktuaarseid hindamismudeleid. Mudelid on keerukad ja võivad ebapiisavate/ebatäielike andmete ja/või ebaõigete eelduste ja/või ebatäpsete aktuaarsete arvutuste korral põhjustada vigu. Ettevõtte rahuldamata nõuete eraldis on moodustatud mitmesugustele erinevatele toodetele, millel on erinevad omadused, nagu näiteks pikk lahendusaeg, vigastuste esinemise sagedus, eeldused haigestumuse, inflatsiooni, diskontomäära, suremuse (annuiteetide puhul) ja üldkulude kohta.	Kaasasime oma aktuaarid, et hinnata eeldusi ja meetodeid, mida ettevõtte on tulevaste rahavoogude prognoosimiseks ja eraldiste hindamiseks kasutanud. Teostasime ka enda arvutused, et kontrollida, kas eraldised on oodatavate tulevaste kahjusummadega võrreldes piisavad. Hindasime ka seda, kas raamatupidamise aastaaruandes avalikustatud faktid ja asjaolud on täielikud ja kas teave on piisav, et juhtkonna kasutatud meetodeid ja eeldusi mõista.
--	---

Muu informatsioon

Juhatus vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon sisaldab tegevusaruannet, kuid ei sisalda raamatupidamise aastaaruannet ega meie vandeaudiitori aruannet.

Meie arvamus raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei esita selle kohta mitte mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga on meil kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seejuures, kas see lahkneb oluliselt raamatupidamise aastaaruandest või teadmistest, mille auditi käigus omandasime, või kas see näib olevat muul viisil oluliselt väärkajastatud. Kui me teeme oma töö alusel järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, siis oleme kohustatud sellest asjaolust teavitama. Meil ei ole sellega seoses millestki teavitada.

Juhatus ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses raamatupidamise aastaaruandega

Juhatus vastutab raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu Euroopa Liit on need vastu võtnud, ja sellise sisekontrolli eest, mida juhatus peab vajalikuks, et oleks võimalik koostada pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamiseta raamatupidamise aastaaruanne.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhatus kohustatud hindama, kas ettevõtte suudab oma tegevust jätkata, esitama infot tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta, kui see on asjakohane, ja kasutama arvestuses tegevuse jätkuvuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhatus kavatseb ettevõtte likvideerida või selle tegevuse lõpetada või kui tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad ettevõtte finantsaruandlusprotsessi järelevalve eest.

Vandeauditiitori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamiseta ja anda välja vandeauditiitori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise esinemisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) teostatud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Rahvusvaheliste auditeerimise standardite (Eesti) kohase auditi käigus kasutame kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi vältel. Lisaks:

- teeme kindlaks raamatupidamise aastaaruande pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid ja hindame neid, kavandame riskidele vastavad auditiprotseduurid ja teostame neid ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusele. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, informatsiooni tahtlikku esitamata jätmist või vääresitust või sisekontrolli eiramist;
- omandame arusaamise auditi jaoks asjakohasest sisekontrollist, et kavandada antud tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte selleks, et avaldada arvamust ettevõtte sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhatuse raamatupidamishinnangute ja nende kohta avalikustatud informatsiooni põhjendatust;
- teeme järelduse selle kohta, kas arvestuses tegevuse jätkuvuse alusprintsipi kasutamine juhatuse poolt on asjakohane ja kas hangitud auditi tõendusmaterjali põhjal esineb sündmustest või tingimustest tulenevat olulist ebakindlust, mis võib tekitada märkimisväärset kahtlust ettevõtte jätkuva tegutsemise suhtes. Kui järeldame, et eksisteerib oluline ebakindlus, siis oleme kohustatud juhtima vandeauditiitori aruandes tähelepanu raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud informatsioonile või kui avalikustatud informatsioon on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused põhinevad kuni vandeauditiitori aruande kuupäevani hangitud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad põhjustada seda, et ettevõtte ei jätkaks oma tegevust;
- hindame raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas raamatupidamise aastaaruanne esitab selle aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi õiglasel viisil;
- hangime ettevõtte majandusüksuste või äritegevuse finantsinformatsiooni kohta piisavalt asjakohast tõendusmaterjali, et avaldada arvamust ettevõtte raamatupidamise aastaaruande kohta. Vastutame ettevõtte auditi juhtimise, järelevalve ja teostamise eest. Oleme ainuvastutavad oma auditiarvamuse eest.

Vahetame informatsiooni nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, muuhulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute, kaasa arvatud auditi käigus tuvastatud märkimisväärsete sisekontrolli puuduste kohta.

Aruanne muude seadusest tulenevate ja regulatiivsete nõuete kohta

If P&C Insurance AS ainuaktsionär määras 27. märts 2019 meid auditeerima If P&C Insurance AS 31.12.2019 lõppenud raamatupidamise aastaaruannet. Audiitorteenust oleme osutanud katkematult kokku 2 aastat ja see hõlmab perioode, mis lõppesid 31.12.2018 – 31.12.2019.

Me kinnitame, et:

- meie auditiarvamus on kooskõlas ettevõtte auditikomiteele esitatud täiendava aruandega;
- me ei ole osutanud ettevõttele keelatud auditiväliseid teenuseid, millele on viidatud määruse (EL) nr 537/2014 artikli 5 lõikes. Me olime auditi tegemisel auditeeritavast üksusest sõltumatud.

Perioodil, millega meie kohustuslik audit on seotud, ei ole me lisaks auditile ja auditiga seotud teenustele osutanud mitteauiditi teenuseid.

Tallinn, 21. veebruar 2020

Eero Kaup

Vandeaudiitori number 459

KPMG Baltics OÜ

Audiitorettevõtja tegevusluba nr 17

Kasumi jaotamise ettepanek

Jaotuskõlblik kasum vastavalt finantsseisundi aruandele::

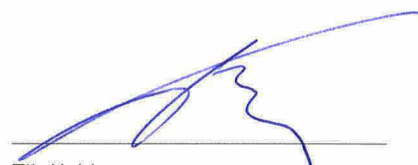
Eelmiste perioodide jaotamata kasum	143 549 495 eurot
2019. aasta puhaskasum	19 889 018 eurot

Jaotuskõlblik kasum seisuga 31. detsember 2019 kokku:

163 438 513 eurot

Juhatuse ettepanek:

Jaotada dividendina ainuaktsionärile	3 500 000 eurot
Jätta jaotamata kasumiks	159 938 513 eurot

Heinar Olak
juhatuse liige
Tiit Kolde
juhatuse liige

Müügitulu jaotus tegevusalade lõikes

Tegevusala	EMTAK kood	Müügitulu (EUR)	Müügitulu %	Põhitegevusala
Kahjukindlustus	65121	149045580	100.00%	Jah

Sidevahendid

Liik	Sisu
Telefon	+372 6353232
E-posti aadress	info@if.ee
Veebilehe aadress	www.if.ee